Ազգ
Azg armenian daily
9 ՀՈՒԼԻՍ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 129 (2814)

Հայկական շուկայում իրացվող մթերքների 60%-ից ավելին վտանգավոր է առողջության համար

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայկական շուկայում իրացվող ապրանքների մոտ 90%-ը չունի համապատասխանության հավաստագիր, իսկ մթերքների 60%-ից ավելին ժամկետանց է եւ սպառնալիք է ներկայացնում առողջության համար: Այս տվյալները ներկայացված են Սպառողների իրավունքների պաշտպանության հայկական միության կողմից անդրսահմանային դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակում, որն իրականացնում է Տարածաշրջանային էկոլոգիական կենտրոնը Կովկասի համար Շվեյցարիայի կառավարության աջակցությամբ:

Ըստ միության նախագահ Աբգար Եղոյանի, համապատասխանության հավաստագրերի բացակայությունը ստվերային տնտեսության նշան է: Ըստ նրա, եթե բոլոր ներկրվող եւ երկրում արտադրվող ապրանքները օժտված լինեն տվյալ հավաստագրով, ապա դրանց վաճառքից հարկերը եռակի կմեծանան:

ՍԱՀՄԱՆ

Սերժ Սարգսյանն ու Սաֆար Աբիեւը Իջեւանի մոտ քննարկեցին հրադադարի պահպանման հարցը

Երեկ հայ-ադրբեջանական սահմանային գոտում, Իջեւանի հարեւանությամբ, հանդիպում են ունեցել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարները: Ինչպես հաղորդում է Արմենպրես գործակալությունը, Սերժ Սարգսյանն ու Սաֆար Աբիեւը քննարկել են հրադադարի ռեժիմի պահպանման ու սահմանային միջադեպերը բացառելու հետ կապված հարցերը:

Թեեւ գործակալությունը հավելյալ մանրամասներ չի հայտնում հանդիպման մասին, սակայն արժե հիշեցնել, որ վերջին 10 օրերի ընթացքում սահմանային բնույթի բախումների ու ներթափանցումների մասին լուրերն անպակաս էին ադրբեջանական մամուլում, ինչին երբեմն հերքմամբ էր պատասխանում հայկական կողմը: Երկու երկրների նախարարների հանդիպումը ապացուցում է, որ ադրբեջանական մամուլի տեղեկությունները բոլորովին անհիմն չէին: Դրանց հիմնավոր լինելը փաստում է նաեւ «Ազատ Արցախ» թերթը, որը տեղեկացնում է, որ հուլիսի 1-ին ԼՂՀ պաշտպանության նախարարությունը հանդես է եկել նախազգուշացմամբ, որ դեպի ղարաբաղյան բանակի առաջավոր գիծ դիրքերը տեղաշարժելու ադրբեջանական որեւէ փորձ խստորեն կկասեցվի: Հակառակ դրան, ավելացնում է թերթը, վերջին օրերին հակառակորդի զինված կազմավորումները կրկին նման գործողություններ են ձեռնարկել հարավ-արեւելյան ուղղությամբ, որոնց արժանի հակահարված են տվել ԼՂՀ պաշտպանության բանակի ստորաբաժանումները:

Հետեւաբար, տրամաբանական է, որ երկու նախարարների հանդիպումը միտված էր նմանատիպ դեպքերի ու լարվածության շիկացման առաջն առնելուն:

ՈՉ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Նախագահը մեկնում է Ֆրանսիա

Այցի մասին՝ ոչ մի մանրամասն

Հուլիսի 15-ին հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի հրավերով աշխատանքային այցով կլինի Ֆրանսիայում: Միայն այսքանն օրեր առաջ լրագրողներին տեղեկացրեց ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղար Աշոտ Քոչարյանը:

Թե ինչ ծրագրով է Ռոբերտ Քոչարյանը լինելու Ֆրանսիայում եւ որքան է տեւելու այցելությունը, Աշոտ Քոչարյանը մեր հարցին երեկ պատասխանեց, որ ժամկետները դեռ ճշտվում են: Ընդ որում, իր առաջին մամլո ասուլիսի ժամանակ հայտնած տեղեկություններից ավելին նախագահի մամլո քարտուղարը չհայտնեց, մինչդեռ որոշ լրատվամիջոցներ ժամկետի մասին արդեն իսկ որոշակի տեղեկություններ ունեն:

Մեր տեղեկություններով, Ռոբերտ Քոչարյանը հուլիսի 15-ին կլինի Ֆրանսիայում՝ 2-օրյա այցով: Բայց, մեր տվյալներով, այցելությունը կարող է երկարել: Իսկ թե ի՞նչ կքննարկեն նախագահները եւ ի՞նչ ծրագիր կլինի, մնում է անհայտ: Այդ այցելության առումով հետաքրքրական է, որ հենց հուլիսի 15-ին, ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, Ժակ Շիրակը մեկնելու է Փարիզից:

Ա. Հ.

Երբ իրավախախտներն իրավապահներն են

ՀՀ ոստիկանության եւ դատախազության աշխատակիցները կոպիտ կերպով խախտում են ՀՀ սահմանադրությունը, մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության կոնվենցիայի հոդվածները, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի մի շարք հոդվածներ: Այս անգամ իրավապահ մարմինների աշխատակիցների թերացումների եւ օրինազանցությունների մասին ահազանգ են հնչեցնում փաստաբաններ Ռուբեն եւ Նարինե Ռշտունիները: Թեեւ հրավիրված մամլո ասուլիսի թեման մի քանի կոնկրետ քրեական գործեր էին, Ռուբեն Ռշտունին նշում է, որ յուրաքանչյուր գործ, որով իրենք զբաղվում են, մամուլի ասուլիսի առարկա կարող է լինել: «Գրեթե չի լինում քրեական գործ, որն առանց օրինախախտումների անցնի», ավելացնում է Նարինե Ռշտունին, մանավանդ երբ գործը լայն հնչեղություն է ստանում:

Օրինակը, որ նշում են Ռշտունիները, վերաբերում է հունիսի 25-ին Նուբարաշենում տեղի ունեցած սպանություններին (նրանք քրեական գործով կասկածյալներ Վաչագան Մանուկյանի եւ Դավիթ Մկրտչյանի պաշտպաններն են): Բողոքն ուղղված է ՀՀ ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության եւ Աջափնյակ ու Դավիթաշեն համայնքների դատախազության աշխատակիցների ապօրինի գործողությունների դեմ: Նշված կառույցների աշխատակիցները 2003 թ. հուլիսի 2-ին, առանց որեւէ իրավական հիմքի, քաղաքացիական զգեստով, ներխուժել են Սամվել Գեւորգյանի տան բակը եւ կրակոցներ արձակելով ոստիկանության բաժին բերման ենթարկել Ռշտունիների պաշտպանյալներին՝ մինչ այդ տան դուռը բացելու պահանջ եւ չբացելու դեպքում դուռը ջարդելու սպառնալիքներ հնչեցնելով: Այնուհետեւ Վաչագան Մանուկյանը եւ Դավիթ Մկրտչյանը մոտ 20 ժամ ապօրինի զրկվել են ազատությունից՝ լինելով փաստացի ձերբակալվածների կարգավիճակում: Չի արձանագրվել նրանց՝ անազատության մեջ գտնվելու փաստը, փաստաբաններին չի թույլատրվել մասնակցել քննչական գործողություններին:

Տես էջ 2

Ամենայն հայոց կաթողիկոսը կարճատեւ այց կատարեց Արցախ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 8-ին հովվապետական կարճատեւ այցով Արցախում էր Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Այցելության նպատակն էր որոշել Ստեփանակերտում կառուցվելիք եկեղեցու տեղը: Վեհափառի խոսքերով, եկեղեցին կկառուցվի ԼՂՀ մայրաքաղաքի կենտրոնական թաղամասերից մեկում, իսկ շինարարական աշխատանքները կավարտվեն 2 տարվա ընթացքում:

Վեհափառ հայրապետն այցելեց նաեւ Ստեփանակերտի հարավային մասում բարերար Լուիզ-Սիմոն Մանուկյանի հովանավորությամբ կառուցվող բարձրահարկ բնակելի շենք՝ ծանոթանալու շինարարական աշխատանքների ընթացքին:

Շրջայցի ընթացքում Ամենայն հայոց կաթողիկոսին ուղեկցում էին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը, վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը եւ պաշտոնատար այլ անձինք:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հակահայկական կոչեր Տյումենի մարզի Իշիմ քաղաքում

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տյումենի մարզի Իշիմ քաղաքի տների պատերին եւ կենտրոնական փողոցի մայթերին հայտնվել են տեղի հայ համայնքի ներկայացուցիչներին հասցեագրված վիրավորական արտահայտություններ պարունակող գրություններ: Ինչպես գրում է Ռուսաստանի հարավի հայերի «Երկրամաս» թերթը, Իշիմի իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչները գտնում են, որ դա կարող է ազգամիջյան թշնամանքի բորբոքման առիթ դառնալ: Քաղաքի դատախազության կարծիքով, «գրությունները, ավելի շուտ, շարունակությունն են հունիսի 16-ին տեղացի եւ հայ երիտասարդների խմբերի միջեւ տեղ գտած կոնֆլիկտի»:

Ծայրահեղական բովանդակության գրությունների հայտնվելու փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՌԴ քրեական օրենսգրքի վանդալիզմի եւ ազգային, ռասայական ու կրոնական թշնամանք բորբոքելու հոդվածներով: Աշխատում է հատուկ կազմավորված օպերատիվ-քննչական խումբ՝ քաղաքային դատախազի հսկողությամբ:

Պուտինին այսօր սպասում են Բաքվում

ԲԱՔՈՒ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի նախագահ Պուտինի չծրագրված այցը Ադրբեջան սպասվում է հուլիսի 9-10-ը: Նախագահներ Պուտինի եւ Ալիեւի հանդիպումը ենթադրում է մտքերի փոխանակություն միջպետական հարաբերությունների հարցերի շուրջ: Սակայն, ինչպես գրում է Բաքվի «525» թերթը, նախագահական ընտրությունների նախօրյակին, որ Ադրբեջանում նախատեսված են հոկտեմբերի 15-ին, այցի նպատակը ակնհայտ է: Թերթը հիշեցնում է, որ այժմ հանրապետությունում ընտրարշավը իր բարձրակետին է: Ադրբեջանի նախագահի պաշտոնին հավակնում է 12 մարդ, այդ թվում գործող նախագահ ութսունամյա Հեյդար Ալիեւը, որն առաջադրվում է «Ենի Ազերբայջան» կուսակցությունից, եւ իր որդի Իլհամ Ալիեւը Ադրբեջանի Նախիջեւանի ինքնավար Հանրապետությունից:

Իրանցի երկվորյակ քույրերի մահը խոր հուզում պատճառեց բոլորին

29 տարի սիամական միության մեջ ապրելուց հետո նրանք՝ Լադան եւ Լալեհ Բիժանի քույրերը, խիզախ որոշում էին կայացրել միմյանցից անջատվելու, իրենց ուրույն կյանքով ապրելու: Լադանն ուզում էր իրավաբան դառնալ, իսկ Լալեհը որոշել էր Թեհրան մեկնել եւ լրագրությամբ զբաղվել: Եվ ամբողջ աշխարհը, հեռուստատեսությամբ տեսնելով երկվորյակ սիամական քույրերի շպարված դեմքերը, ժպիտը, մարդամոտությունը, գորովով էր լցվել համակրելի զույգի նկատմամբ եւ սպասում էր Սինգապուրի «Ռաֆլզ» կլինիկայում նրանց բարեհաջող վիրահատությանը:

Մի քանի տարի առաջ քույրերը որոշել էին վիրահատվել Գերմանիայում, որտեղ բժիշկները մերժել էին հանձն առնել մեծ ռիսկ պահանջող վիրահատությունը: Մոտավորապես 1 տարի առաջ քույրերը Իրանից ժամանել էին Սինգապուր, որտեղ նյարդավիրաբույժներին մինչ այդ հաջողվել էր անջատել գլուխներով իրար միացած նեպալցի երկվորյակ աղջիկներին: Հակառակ ակնկալվող բարդություններին, «Ռաֆլզի» բժիշկները որոշել էին դիմել ռիսկի, մանավանդ որ մեծ էր երկվորյակների ցանկությունը: Լադանն ու Լալեհը ճիշտ է, որ առանձին ուղեղներ ունեին, սակայն ուղեղը սնուցող արյունատար անոթն ընդհանուր էր: Անհրաժեշտ էր ստեղծել 2-րդ անոթը: Դա կարող էր լինել Լադանի աջ ազդրից հանված ենթամաշկային երակի հատվածը: Սակայն կիրակի օրը սկսված վիրահատության 20-րդ ժամում, երակի պատվաստման ժամանակ, խախտվել էր արյան շրջանառությունը Լադանի մարմնում եւ բարձրացել ներգանգային ճնշումը: Հենց այդ պահին սկսվել էր պայքարը կյանքի ու մահվան միջեւ: Մինչ 28 բժիշկներն ու 100 օգնական բուժաշխատողները կենտրոնացել էին միլիմետր-միլիմետր ուղեղի հյուսվածքներն անջատելու վրա, սոսկալի արյունահոսությունը սկսել էր հանգցնել Լադանի կյանքի լույսը: Քրոջ մահվանից մի քանի ժամ հետո, նմանապես արյան կորուստի պատճառով, մահացավ նաեւ Լալեհը, կարծես արդարացնելու համար այն, որ նրանց կյանքը ճակատագրականորեն կապված էր միմյանց, նրանցից որեւէ մեկը չէր կարող առանձին գոյատեւել:

Եվ այժմ ամբողջ աշխարհը սգում է քույրերի մահը եւ ցավում բժիշկների կողմից «Հույս» անվանված գործողության անհույս ավարտը:

Ընթացիկ

«Արմենտելը» բացառիկ իրավունքներ չունի տվյալների փոխանցման, այսինքն՝ ինտերնետ ծառայությունների մատուցման բնագավառում: Այս եզրակացությանը կարելի է հանգել՝ ուսումնասիրելով այս ընկերությանը տրված թ. 60 լիցենզիայի բացառիկ եւ ոչ բացառիկ իրավունքների բաժինները: Մինչդեռ անցնող ավելի քան 5 տարիների ընթացքում եւ մինչեւ այժմ, փաստորեն, Հայաստանի իշխանությունների համաձայնությամբ, «Արմենտելին» են բացառիկ իրավունքով վերագրվում այն ծառայությունները, որոնք նրան տրված են ոչ բացառիկ իրավունքով:

Ամեն ինչ չէ «Արմենտելին» տրվել բացառիկ իրավունքով

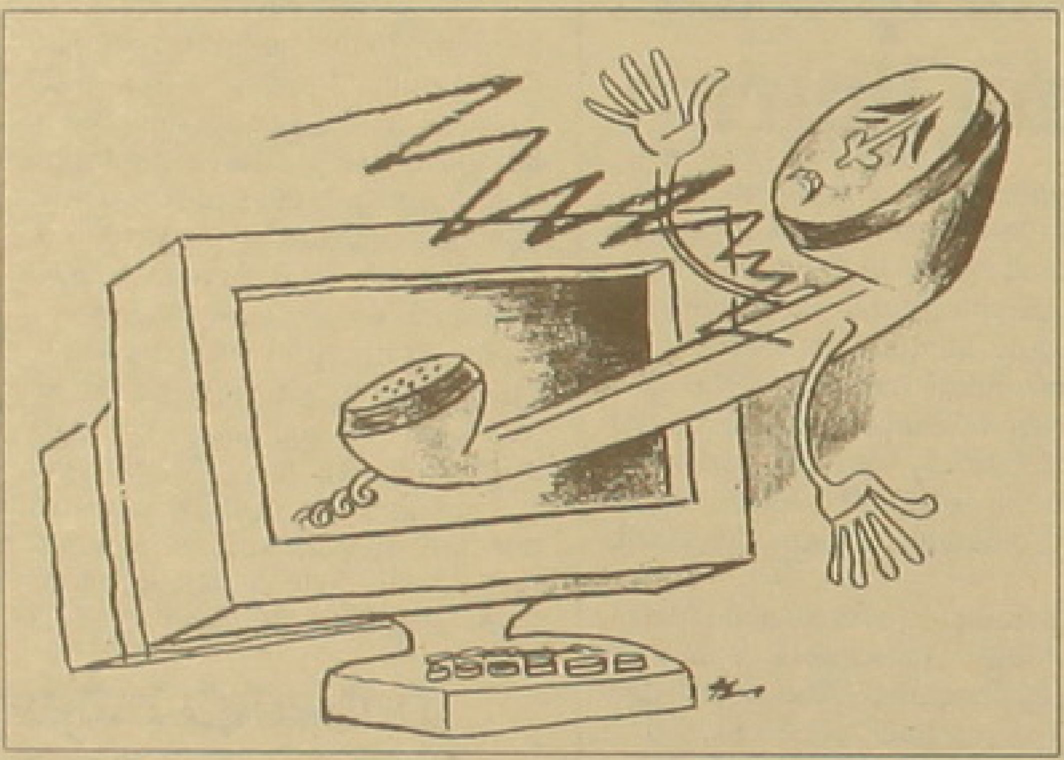

Այսպիսով, բացառիկ իրավունքով լիցենզիայի 5Ա բաժնի 1-ին կետով «Արմենտելին» են տրված համակցված հեռախոսացանցի հիմնական ծառայությունները, շարժական (բջջային) կապը, ոչ հիմնական հեռախոսային ծառայությունը (ծառայություն 800), ոչ հիմնական համարի հավաքումը (ծառայություն 900), հատուկ կապի ծառայությունները (հրշեջ, շտապ օգնություն եւ այլն), ինչպես նաեւ միջազգային ելքը՝ հաղորդման եւ տեղեկատվական ծառայությունների համար, ներքին կամ միջազգային որեւէ այլ հեռահաղորդակցության ծառայություն, որը կմատուցվի եւ ուղղակիորեն կմրցակցի 5Ա 1 բաժնում նշված ցանկացած ծառայության հետ: Այս վերջին երկու դրույթներն առիթ են տալիս յուրովի մեկնաբանության: Մինչդեռ այս դրույթների առկայությունն ամենեւին էլ չի նշանակում, որ տվյալների փոխանակման ծառայությունն «Արմենտելին» տրվել է բացառիկ իրավունքով:

Նախ՝ ինչ վերաբերում է «միջազգային ելք» հասկացողությանը: Այստեղ նշված չէ, թե կոնկրետ որ ծառայությունների մասին է խոսքը: Սա թերեւս լիցենզիայի գլխավոր թերությունն է: Սակայն կարելի է կողմնորոշվել նույն լիցենզիայի 5Ա 2 բաժնի «ե» կետով, որտեղ ոչ բացառիկ իրավունքով «Արմենտելին» տրված ծառայությունների թվում հստակ նշված է՝ «տվյալների փոխանցման ծառայություններ, ներառյալ, բայց չսահմանափակված ինտերնետ ցանցի ծառայությունները, որոնք չեն ընդգրկվել 5Ա 1 «դ» բաժնում»:

Սրան լրացնում է լիցենզիայի «Բացառիկ իրավունքի դրույթներ» բաժնի հետեւյալ դրույթը. «Լիցենզավորողին տրամադրվել է բացառիկ իրավունք մատուցելու որոշակի ծառայություններ, բացառությամբ այլ կերպ նշվածի»: Կարծես թե ամեն ինչ պարզ է դառնում: «Այլ կերպ՝ նշվածն» այս դեպքում առկա է: Դա 5Ա 2 բաժնի «ե» կետում նշվածն է: Այսինքն՝ որեւէ տեղ չկա գրված, որ տվյալների փոխանակման ծառայություններ իրականացնող ընկերությունների գործունեությունն «Արմենտելը» կամայականորեն կարող է դադարեցնել պարզապես կապն ընդհատելով: Եվ, ի վերջո, անհասկանալի եւ անիմաստ կլիներ առանձին բաժնով «Արմենտելին» ոչ բացառիկ իրավունքով ծառայությունների տրամադրումը, եթե բոլոր ծառայությունները տրված լինեին բացառիկ իրավունքով:

Հաջորդ դրույթը, որը հաճախ են շահարկում ինչպես «Արմենտելը», այնպես էլ Հայաստանի կառավարությունը, բացառիկ իրավունքով տրված ներքին կամ միջազգային որեւէ այլ հեռահաղորդակցային ծառայությունն է, որը կմատուցվի ապագայում եւ ուղղակիորեն կմրցակցի 5Ա 1 բաժնում նշված ցանկացած ծառայության հետ: Մասնագետները եւ ոլորտին քաջատեղյակ անձինք ընդգծում են այստեղ նշված «ուղղակիորեն» բառը: Եթե այն նշված չլիներ, ապա ցանկացած բնույթի հեռահաղորդակցային ծառայություն կդառնար հեռախոսային ծառայության մրցակից: Մինչդեռ ինտերնետ ծառայությունները չեն դիտարկվում որպես հեռախոսային ծառայություններին ուղղակիորեն մրցակցող ծառայություններ: Դրանք հեռախոսահամարների միջոցով ձայնի փոխանցման համակցված ծառայություններ չեն:

Ինտերնետում փոխանակվում կամ տարանցվում են տվյալներ, իսկ մատուցվող ծառայություններն ունեն կոնկրետ հասցե եւ վճարում են նրանց: Ինտերնետի բաժանորդը չի տեղայնացվում, այլ ապահովվում է հասանելիություն ինտերնետի համակցման ցանկացած կետից: Այսինքն՝ բաժանորդը կարող է օգտվել միջազգային ցանցին միացված ցանկացած երկրի կապի ծառայություններից եւ նրանց էլ վճարել: Բնականաբար, դա չի կարող կոչվել Հայաստանի տարածքում տրամադրված հեռախոսային ծառայություն, ինչն էլ նշանակում է, որ Հայաստանի տարածքում «Արմենտելի» բացառիկ իրավունքները չեն խախտվում: Ընդհակառակը, ինչպես նշեցինք վերեւում, «Արմենտելն» է խախտում մյուս ընկերությունների՝ իր իրավունքներին հավասար իրավունքները: Իսկ թե ինչո՞ւ «Արմենտելն» ինքը չի առաջարկում իր ծառայություններն ինտերնետում եւ չի օգտվում բազմիցս ավելի մեծ ծավալի ծառայություններ տրամադրելու հնարավորությունից, բոլորովին այլ խնդիր է: Երեւի ավելի նպատակահարմար է անազնիվ մրցակցությամբ եւ մյուսներին ճնշելով շահույթ ստանալ: Սա գուցե «Արմենտելի» համար ընդունելի տարբերակ է: Անընդունելին մեր կառավարության, տրանսպորտի եւ կապի նախարարության, տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների աջակցության խորհրդի տարիներ շարունակվող «անտեղյակ» կեցվածքն ու համապատասխան գործելակերպն է (կամ դրա բացակայությունը):

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Միրը» Հայաստանում

ՄՈՍԿՎԱ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդում են ռուսական լրատվամիջոցները, երեւանի հեռուստաաշտարակի 130 մետր բարձրության վրա մոնտաժվել եւ շահագործման է հանձնվել «Միր» ՄՀՌԸ հաղորդիչը: Հայաստանի բնակիչները իրենց հեռուստացույցների էկրանին առայժմ կարողացել են տեսնել միայն «Միրի» «պաստերը»: Աշնանը կսկսվեն «Միր» հեռուստաալիքի 6-ժամանոց կանոնավոր հեռարձակումները Հայաստանում: Սա առաջին քայլն է ԱՊՀ մասնակից պետությունների կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի 2002 թվականի հոկտեմբերի 7-ի «Հիմնադիր պետություններում «Միր» ՄՀՌԸ հետագա գործունեության մասին» որոշման իրականացման գործում եւ սեփական հեռուստաեթերով լիամասշտաբ աշխատանքի առաջին փորձը: Հաջորդ քայլը կլինի «Միրի» հայտնվելը Ղրղզստանի, Բելառուսիայի եթերում, իսկ հաջորդ տարվանից Ղազախստանում, Տաջիկստանում, Մոլդավիայում եւ Ադրբեջանում: Ընկերությունը ծրագրում է սեփական հեռուստա- եւ ռադիոհեռարձակում հիմնադիր բոլոր երկրներում օրական առնվազն 18 ժամ ծավալով:

«Արմավիան» կունենա եւս մեկ Ա-320 օդանավ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Շուտով «Արմավիա» ավիաընկերությունը ձեռք կբերի եվրոպական արտադրության եւս մեկ Ա-320 օդանավ: Ընկերության մամլո կենտրոնի հաղորդմամբ, «Արմավիան» իր առաջին եւ միակ Ա-320-ը ձեռք է բերել դեռեւս 2002թ. հոկտեմբերին: Անձնակազմերը, որոնք թռչում են այդ օդանավով, ներկայումս ութն են, իսկ օգոստոսին «Էյրբասի» կենտրոնակայանում /Թուլուզ/ սպասվում է երկու հայկական անձնակազմերի ուսուցումը, որոնք կհամալրեն ընկերության թռիչքային անձնակազմը:

Մինչեւ այս տարվա մարտ ամիսը «Արմավիայի» անձնակազմերին ինքնուրույն թռիչքների իրականացման իրավունք տալիս էին «Էյրբաս» ընկերության կողմից կցված արտասահմանցի հրահանգիչ օդաչուները: Մարտից հրահանգչական աշխատանքի իրավունք ստացավ «Արմավիայի» մեկ հրահանգիչ-օդաչու: Թռիչքների աշխարհագրության եւ փոխադրումների ծավալների մեծացմանը զուգահեռ ընկերությունը ավելացնում է նաեւ Ա-320-ի հրահանգիչ-օդաչուների քանակը. հուլիսի յոթին Թուլուզում հրահանգչական աշխատանքի վկայական ստացան «Արմավիայի» եւս երեք օդաչուներ:

Ընկերության Ա-320 օդանավի կանոնավոր տեխնիկական սպասարկումը կատարվում է «Զվարթնոց» օդանավակայանում տեղակայված գծային կայանում, իսկ արտադրողի՝ «Էյրբաս» ընկերության չափորոշիչներին համապատասխան տարբերական սպասարկումը՝ Նովոսիբիրսկում:

Ինտերնետում գրել լատինատառ, թե՞ մեսրոպատառ հայերենով

«.am» խմբագրության կարծիքով առայժմ նախընտրելի է լատինատառը....

Հանրապետության նախագահի president.am ինտերնետային էջում զետեղված նամականու բաժնի մասին մեր հրապարակմանը անմիջապես հետեւեց «.am» խմբագրության խմբագիր Լիանա Դոդոյանի պատասխանը, որում նա, ի զարմանս մեզ, շրջանցելով հարցի էությունը, քննադատում է նյութի հեղինակի համակարգչային գիտելիքները: Այդ պատասխանը չենք հրապարակում, քանի որ գրեթե ամբողջությամբ կազմված է վիրավորանքներից:

Նախ խմբագրին տեղեկացնենք, որ **«Ազգը»** առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձնում Հայաստանում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում առկա խնդիրներին, մասնավորապես համահայկական տեղեկատվական դաշտի ձեւավորման ու զարգացման կարեւորագույն հարցերին: Ենթադրում ենք, որ խմբագիր Դոդոյանը չի հետեւում վերոհիշյալ թեմայով մեր հրապարակումներին, այլապես կիմանար, որ քննադատվող նյութը ուղղակիորեն կապված էր նախորդների հետ (**«Ազգ»**, 12 հունիսի, 3 հուլիսի, 2003):

Գուցե հենց հայերենի վատ իմացության պատճառով է նա նյութը ընկալել որպես «մակերեսային եւ ինքնանպատակ», միաժամանակ դժգոհելով, թե չենք սիրատես խնդրո առարկային, մեզ նեղություն չենք տվել դիմելու մասնագետի, որ «կեղծ հայրենասիրությամբ ենք տառապում» եւ այլն:

Լսենք **«Ազգի»** ինտերնետային հանգույցի պատասխանատու Վալերի Մարկարյանի պարզաբանումներն այս մասին:

– Նախագահի նամականու հայերեն բաժնի նամակները մի՞թե հնարավոր չէ զետեղել մեսրոպատառ հայերենով:

– Անշուշտ, ինտերնետում մեսրոպատառ հայերենով աշխատելն ունի որոշ տեխնիկական դժվարություններ, որոնց հիմնական պատճառն այն է, որ համակարգչային հայերեն այբուբենը միջազգայնորեն առայժմ չի ճանաչվել: Դրա համար էլ ինտերնետով հայերեն գրություններ ուղարկելու հնարություն ունեն սահմանափակ թվով մարդիկ: Ահա թե ինչու, նամակների 90 տոկոսից ավելին գրվում է լատինատառ հայերենով: Տեղեկատվական հանգույցներում մեսրոպատառ հայերենով գրությունների տեղադրումը, ըստ էության, անմիջականորեն կախված է տվյալ հանգույցի աշխատակազմի մասնագիտական հմտությունից եւ հարցի կարեւորության գիտակցումից:

Ցավալի փաստ է, որ պաշտոնական հանգույցի նամականու բաժնում լատինատառ հայերենով նամակներ են տեղադրվում: Կարծում եմ, որ ոչ մեսրոպատառ գրություններն ընդհանրապես չպետք է տեղադրել պաշտոնական հանգույցներում կամ առնվազն դրանք պետք է դարձնել հայատառ: Մենք չպետք է նպաստենք լատինատառ հայերենի ընդարձակմանը, հասկանալով, որ այդկերպ ստեղծում ենք զուգահեռաբար գործող 2 այբուբեններ: Դրա վտանգն, ըստ իս, ինքնին հասկանալի է:

– Ի՞նչ միջոցառումներ են պետք այս խնդիրը վերջնականորեն լուծելու համար:

– Առաջին հերթին հայկական տեղեկատվական դաշտը ձեւավորող մասնագետները պետք է հրաժարվեն հանգույցներում լատինատառ հայերեն գրություններ տեղադրելուց, հասկանալով, որ դա միանգամայն անթույլատրելի է: Իսկ ամենագլխավորը՝ հանրապետության նախագահին պետք է խնդրել անմիջական հսկողության տակ առնել այս խնդիրը, որովհետեւ այլեւս դժվար է ակնկալել, թե խնդիրը երբեւէ կլուծի «Հայպետստանդարտը»:

«ԱԶԳ»

Երբ իրավախախտներն իրավապահներն են

Սկիզբը՝ էջ 1

Պաշտպանության աշխատակիցները երեւանի քրեական վարչությունից հեռացել են հուլիսի 3-ի գիշերվա ժամը 3-ի սահմաններում: Հեռանալուց Աջափնյակ եւ Դավիթաշեն համայնքների դատախազ Ստեփանյանը հայտարարել է, որ Վաչագան Մանուկյանն ու Դավիթ Մկրտչյանը ձերբակալված չեն, սակայն ինքը չի կարող պատասխանել, թե ինչու նրանք չեն ազատվում:

Ձերբակալության արձանագրությունը կազմվել եւ պաշտպան է հրավիրվել միայն հուլիսի 3-ին, մոտավորապես ժամը 15-ին:

Ժամանակավոր պահման մեկուսարան տեղափոխվելուց հետո Վաչագան Մանուկյանն ու Դավիթ Մկրտչյանը ենթարկվել են զաղտնի տեսագրության, ինչը եւս անօրինական է: Ապօրինությունների վրա այս դրվագն ընդհանրացնելով Ռուբեն Ռշտունին նշում է, որ «02» հեռուստահաղորդումը բ:այլ է տալիս մարդու իրավունքների կոպտագույն խախտում:

Փաստաբաններն անդրադառնում են նաեւ հունիսի 25-ին տեղի ունեցած ստանությունների նախապատմությանը, որը դեռեւս 2002 թ. նոյեմբերին է սկսվել: Ստանությունների շարքը մինչ այսօր ծգվում է սիրող անպատժելիության մթնոլորտի պատճառով:

Քրեական այս գործով իրավապահների բոլոր խախտումները Ռուբեն Ռշտունու փաստաբանական գրասենյակն իր բողոքում ներկայացրել է ՀՀ նախագահին, հանրապետության գլխավոր դատախազին, երեւանի դատախազին, հանրապետության ոստիկանապետին: Ռուբեն Ռշտունին կարծիք է հայտնում, որ շատ դեպքերում բարձրաստիճան ղեկավարները տեղի ունեցածի իրական պատկերը չգիտեն, ու նրանց խաբում են՝ այլ բան զեկուցելով: Այդ է վկայում դատախազության աշխատակցի օրը տոնելիս, Ռոբերտ Քոչարյանի հայտարարությունը՝ Նուբարաշենում եղել է փոխհրաձգություն երկու հանցագործ խմբավորումների միջեւ, մինչդեռ իրավիճակն այլ է եղել:

Ինչ վերաբերում է այնուհետեւ գործով տեղի ունեցած ձերբակալություններին, Ռուբեն Ռշտունու համոզմամբ, դա ընդամենը հանրապետության նախագահին զեկուցելու համար արվեց: Իսկ թե ովքեր են խաբեությունների պատվիրատուն, Ռուբեն Ռշտունին չգիտի:

««Մենք պատրաստ ենք գործը հասցնել Ստրասբուրգի դատարան»», նշում է Ռուբեն Ռշտունին եւ ավելացնում, որ իրավապահների ամենաթողության նման իրավիճակը եվրադատարանի շեմին մեր երկրի համար խայտառակություն է լինելու:

Փաստաբանները մեր երկրում արդարադատությանն օգնելու գործում ակնկալում են նաեւ լրագրողների աջակցությունը: Այդուհանդերձ, պահպանելով իրատեսությունը, դժվար է ակնկալել համակարգում հիմնարար, կառուցվածքային փոփոխությունների իրականացումը, քանի որ չկա դրանց համար ամենակարեւորը՝ համակարգի եւ երկրի պատասխանատուների կամքը:

Մ. Հ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

«Ազգի» թղթակցի խնդրանքով ԼՂՀ Ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Վահրամ Աթանեսյանը, մեկնաբանելով Ադրբեջանի արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւի՝ Ղարաբաղի «անջատողականների» հետ բանակցությունների սեղանի շուրջ նստելու պատրաստակամության վերաբերյալ հայտարարությունը, նշել է, որ դա առաջին հերթին պայմանավորված է Ադրբեջանում այսօր տիրող ներքաղաքական իրավիճակով: Ավելի կոնկրետ մեկնաբանությամբ՝ Վ. Աթանեսյանը նկատի ունի նախագահական ընտրությունների նախաշեմին Ադրբեջանի Հանրապետության գործող իշխանությունների մտահոգությունը հավանական իշխանափոխության հեռանկարից, ինչը նպատակ ունի հավասարակշռել ծայրահեղ ազգայնական քարոզչությունը: Հատկապես «Ենի մուսավաթ» կուսակցության եւ Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատի քաղաքական հակակշռությունը լուրջ մտահոգության առիթ է:

Արցախցի խորհրդարանականի տեսակետով, Ադրբեջանի ԱԳՆ ղեկավարի հայտարարության շեշտադրումը ԼՂ ներկայացուցիչների հետ բանակցություններ սկսելու մասով, մանավանդ առանց հայաստանյան կողմի մասնակցության, մի փորձ է ղարաբաղյան բանակցությունների մեթոդոլոգիան ենթարկել տրանսֆորմացիայի: Այսինքն՝ ամեն ինչ իբր կանխորոշված է, եւ ըստ Վիլայաթ Գուլիեւի տրամաբանության՝ ապահովվում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը: Այս հարթության վրա բանակցությունները պետք է տարվեն, Վ. Գուլիեւի արտահայտությամբ, Ադրբեջանի քաղաքացիների հետ, իսկ դա նշանակում է սոսկ ԼՂ հայ բնակչության որոշակի անվտանգության կամ քաղաքացիական իրավունքների երաշխիքներ տալու հարցերի քննարկում:

ԼՂՀ իշխանությունների համար անընդունելի համարելով նման մեթոդոլոգիայով բանակցությունների սկսումը, Վ. Աթանեսյանը հասկանեց, որ հարկ է հաշվի առնել 1994 թ. մայիսին Բիշքեկում կազմված արձանագրության արդյունք հանդիսացող քաղաքական իրողությունները, որոնք գոյություն ունեն այսօր: Դա առաջին հերթին ԼՂՀ-ի դե ֆակտո գոյությունն է: Եթե Ադրբեջանն այս հարթության վրա է դիտարկում բանակցությունները, ապա դա միայն ողջունելի է: Այլ հարց է, որ քննարկվող խնդիրների համակարգը կարելի է ճշտել: Այս տեսանկյունից Վ. Աթանեսյանը հույժ անձնական տեսակետ արտահայտեց՝ գտնելով, որ Վիլայաթ Գուլիեւի հայտարարության տրամաբանությունը նաեւ հուշում է, որ Ադրբեջանը գրեթե միանշանակորեն ընդունում է, որ առանց Ղարաբաղի ժողովրդի կամքի հիմնախնդիրը կարգավորել անհնար է:

Արցախցի խորհրդարանականի կարծիքով, եթե Ադրբեջանում ներքաղաքական զարգացումները առաջիկայում չբերեն իշխանափոխության, ապա ներկայումս իշխող կուսակցությունը կարող է աստիճանաբար ավելի իրատեսական դիրքորոշման հանգել: Միեւնույն ժամանակ, եթե ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցություններն անհաջողությամբ ավարտվեն կամ պարզապես առաջընթաց չարձանագրվի, ապա դա էլ իր հերթին կարող է տեղիք տալ նոր իշխանափոխության: Այս առումով, ըստ Վ. Աթանեսյանի, Ադրբեջանը ներքաղաքական կայունություն ապահովելու խնդիր ունի: Այս կարծիքը դիտարկելով անկախ Ադրբեջանի 10-ամյա պատմության ֆոնի վրա, ԼՂՀ խորհրդարանի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահն ընդգծեց, որ իշխանափոխությանը սովորաբար հետեւում է քաղաքացիական դիմակայությունը, ինչը Ադրբեջանի նման պետության համար հղի է նոր պետական կազմավորումների ի հայտ գալու վտանգով: Այս անհանգստությունը շոշափելիորեն առկա է, որովհետեւ Ադրբեջանի որոշ շրջաններ այսօր էլ անհանգիստ են: Ոչ ոք չի մոռացել 1993-94 թթ. հռչակված Թալիշ-Մուղանյան Հանրապետությունը կամ, ասենք, լեզգիների հիմնախնդիրը: Առկա իրողությունների գնահատմամբ՝ Վ. Աթանեսյանը նշեց, որ ղարաբաղյան հիմնախնդրի չկարգավորվածությունն առավել շատ վնասում է Ադրբեջանին, քան ԼՂՀ-ին կամ ՀՀ-ին: Ու եթե նախագահական ընտրություններում իշխանության գլուխ չկանգնեն ծայրահեղ ազգայնական ուժերը, ապա կարելի է հուսալ, որ ադրբեջանական կողմի ընկալումներում իրատեսական մոտեցումներն ավելի շատ կլինեն:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Բանակցությունների մեթոդոլոգիան պետք է փոխվի իրատեսորեն

ՆԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Հարավկովկասյան տարածաշրջանը եվրոպական բանավեճի կաթսայում

Հունիսի 30-ին Բեռլինում տեղի ունեցավ Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամի կազմակերպած «Ճգնաժամային տարածաշրջան Հարավային Կովկասը. հեռանկարներ եւ հնարավորություններ գերմանական եւ եվրոպական քաղաքականության համար» վերնագրով երկու մասից բաղկացած միջոցառումը: Կազմակերպվածը վկայում է, որ Կասպից եւ Սեւ ծովերի միջեւ 1500 կմ երկարությամբ ձգվող, բնական պաշարներով, պատմական իրադարձություններով, մշակույթներով հարուստ այդ տարածաշրջանը, որ կազմում է Եվրոպայի եւ Ասիայի ավանդական սահմանի մի մասը, հյուսիսի ու հարավի, արեւելքի եւ արեւմուտքի տրանսպորտային ու հաղորդակցային կամուրջը, շարունակում է մնալ տարբերույթ քննարկումների կիզակետում: Ինչպես ձեւակերպում են միջոցառման հեղինակները, Հարավային Կովկասն այսօր միջազգային հանրության գիտակցության մեջ արդյունքում տարածաշրջանից փոխակերպվել է ճգնաժամայինի: Անկայուն տարածաշրջան, արդյունքում էթնիկ բախումներ, երկրների պրկված հարաբերություններ, անբարենպաստ մթնոլորտ առաջադիմության համար: Շատ գերտերություններ են հետաքրքրություն ցուցաբերում Հարավային Կովկասի հանդեպ՝ նկատի առնելով նրա ռազմավարական նշանակությունը, նավթը, գազը: Ոչ միայն Ռուսաստանը, Թուրքիան ու Իրանն են մրցակցում այստեղ ազդեցություն ունենալու համար, այլեւ ԱՄՆ-ն ու Եվրոպան:

Հակամարտության համալիր կառուցվածքները միահյուսված են: Ազդեցության համար մրցակցող գերտերությունների հետաքրքրություններով, հնարավորություններով պայմանավորված՝ առանձին դեպքերում հակամարտությունները կարող են տրվել՝ դրանով հանդերձ որոշակի պարզաբանումներ մտցնելով առկա խնդիրներում: Առանձին դերակատարների հետաքրքրություններն ու հնարավորությունները վերլուծելը, տարաբնույթ վիճաբանությունների միջեւ գոյություն ունեցող փոխազդեցությունները ճանաչելն առաջին քայլն է Եվրամիության ու Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության միջոցով զարգացնելու դրական ներազդեցության ռազմավարությունը:

Էբերտ հիմնադրամի կազմակերպած մեկօրյա քննարկման առաջին մասը վերնագրվել է հետեւյալ կերպ՝ «Մարտահրավերներ ու հեռանկարներ տարածաշրջանի համար. շրջանային համագործակցությունը եւ միջազգային կազմակերպությունների ազդեցությունը»: «Ինքնավարություն, պետականություն, ֆեդերալ լուծումների երաշխիքներ տարածաշրջանի համար. ապագայի ու խաղաղության ըմբռնում» թեմայով զեկուցել է Ստոկհոլմից ժամանած «Cornell Caspian Consulting»-ի ներկայացուցիչ Սվանտե Է. Կորնելը: Դրան հետեւած բանավեճին մասնակցել են «Public Forum Pro Azerbaijan»-ի նախագահ, ԳՈՒԱՄ-ի կոորդինատոր Էլդար Նամազովը, ՀՀ արտգործնախարարությունից Աշոտ Ոսկանյանը, Վրաստանի փոխարտգործնախարարի պաշտոնակատար Մերաբ Անտաձեն, բանավեճը վարել է Թբիլիսիում Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամը ներկայացնող Վինֆրիդ Շնայդեր-Դետերսը: Ընդմիջումից հետո սկսված հաջորդ բանավեճի նյութ է դարձել «Գերմանական եւ եվրոպական հետաքրքրությունները Կովկասում» թեման, որին մասնակցել են Բեռլինի արտաքին գերատեսչության Ռուսաստանի, Կովկասի, Կենտրոնական Ասիայի պատասխանատու Նորբերտ Բաասը, Բրյուսելի եվրահանձնաժողովի արտաքին կապերի ներկայացուցիչ Կուրտ Յուուլը, Բունդեսթագի պատգամավորներ Ֆրիդբերգ Պֆլուգերը, Գերտ Վայսկիրշենը: Բանավեճը վարել է նախկին պատգամավոր Դիտրիխ Շտեռլինգը:

Միջոցառման երկրորդ մասը կրել է «Միջազգային կազմակերպությունների հետաքրքրություններն ու հնարավորությունները, Կովկասի ռազմավարական նշանակությունը միջազգային համատեքստում» վերնագիրը: Մասնակցել են ԵԱՀԿ-ում ԳԴՀ դեսպան, նախկինում՝ մինչեւ 2002-ը Վրաստանում ՄԱԿ-ի հատուկ հանձնակատար Դիտեր Բոդենը, քաղաքական խորհրդատվական բաժնից Իվան Կոյեդջիկովը, ՆԱՏՕ-ի պետքարտուղարության համակարգող Գյունթեր Ալթենբուրգը: Բանավեճը վարել է Բեռլինի Գիտություն եւ քաղաքականություն հիմնադրամի ներկայացուցիչ Ուվե Հալբախը: Վերջին բանավեճի թեման կրել է «Ռուսաստան, Իրան, Թուրքիա եւ Միացյալ Նահանգներ. արտաքին ազդեցություններ» վերնագիրը: Մասնակցել են Մոսկվայի Կարնեգի հիմնադրամի գիտափորձագիտական հաստատության նախագահ, Ռուսաստանի արտգործնախարարության համալսարանի (ՄԳԻՄՕ-ի) պրոֆ. Ալեքսեյ Մալաշենկոն, Անկարայի համալսարանի քաղաքագիտության ֆակուլտետից Մուստաֆա Այդինը, Թեհրանի քաղաքական եւ միջազգային ուսմանց ինստիտուտի գլխավոր տնօրենի պաշտոնակատար Ահմեդ Սադիեգին: Բանավեճը վարել է Բեռլինի Գիտություն եւ քաղաքականություն հիմնադրամի ներկայացուցիչ Յուրգեն Շմիդտը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ,
Գերմանիա

ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԻ ՀԱՆԴԵՍ

Բարի առաքելություն նորընծա աստվածաբաններին

68 շրջանավարտ ԵՊՀ աստվածաբանության ֆակուլտետից

Հուլիսի 8-ին ԵՊՀ-ի հիմնադիր մասնաշենքում հանձնվեցին աստվածաբանության ֆակուլտետի բակալավրիատի եւ մագիստրատուրայի 68 շրջանավարտների ավարտական վկայականները: Ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ԵՊՀ ռեկտոր, ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանը: Նա, հանձնելով ավարտական վկայականները, շնորհավորեց շրջանավարտներին եւ բարի երթ մաղթեց նրանց: Ի խորոց սրտի խոսք ասացին ֆակուլտետի հիմնադիր դեկան Շահե արք. Աճեմյանը, ակադեմիկոս Վ. Բարխուդարյանը: Դահլիճում հավաքվածներին եւ նորընծա աստվածաբաններին Ամենայն հայոց հայրապետի օրհնանքը փոխանցեց Արարատյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ Նավասարդ արք. Կճոյանը:

Անհավատալի էր թվում, թե 1995 թ. ընդամենը 25 ուսանողներով սկսող նորահաստատ, շատերի համար օտար եւ նույնիսկ անընդունելի աստվածաբանության ֆակուլտետն այսօր արդեն հարյուրավոր շրջանավարտներ պիտի ունենար եւ մեծ ճանաչում թե՛ հանրապետության բուհական համակարգում, թե՛ սփյուռքում եւ թե՛ եվրոպական մեծանուն համալսարանների շրջանում: Առ այսօր աստվածաբանության ֆակուլտետն ավարտել են 325 ուսանողներ, որոնցից շատերին հնարավորություն է ընձեռվել սովորելու եվրոպական տարբեր համալսարաններում: Շատերն էլ աշխատում են կիրակնօրյա եւ հանրակրթական դպրոցներում, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում, Արարատյան թեմի առաջնորդարանում եւ եկեղեցական տարբեր թեմերում: Այս տարվա շրջանավարտները հրավեր են ստացել ուսումը շարունակելու Ստրասբուրգի եւ Հոլանդիայի համալսարաններում:

ԵՊՀ լրատվական ծառայություն

ԼՂՀ. «Երախտագիտություն» մեդալ Մկրտիչ Մկրտչյանին

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը հուլիսի 7-ին «Երախտագիտություն» մեդալ է հանձնել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Տորոնտոյի (Կանադա) բաժանմունքի ղեկավար Մկրտիչ Մկրտչյանին՝ հանրապետության սոցիալական ոլորտի վերականգնման եւ զարգացման գործում ծանրակշիռ ավանդի համար:

Ինչպես հայտնում են ԼՂՀ նախագահին առընթեր տեղեկատվության գլխավոր վարչությունից, Արկադի Ղուկասյանը շնորհակալություն է հայտնել հյուրին հիմնադրամի Տորոնտոյի բաժանմունքի կողմից Արցախում իրականացվող գործունեության համար, ինչի շնորհիվ միայն այս տարի գազատար խողովակներ են անցկացվել հանրապետության Մարտակերտի շրջանի 4 բնակավայրերում, ինչպես նաեւ շահագործման է հանձնվել գազամատակարարման ներքին համակարգը Վանք գյուղում՝ այդ բնակավայրի բոլոր տները միացնելով համակարգին:

Մկրտիչ Մկրտչյանը շնորհակալություն է հայտնել նախագահին իր աշխատանքի այդչափ բարձր գնահատականի համար, միաժամանակ հավաստելով այսուհետ եւս Արցախում սոցիալ-տնտեսական բնույթի տարբեր ծրագրեր իրականացնելու պատրաստակամությունը:

Վ. Օսկանյանն ընդունեց շվեդահայ համայնքի ներկայացուցչին

Հուլիսի 8-ին եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի քաղաքական խորհրդի անդամ եւ Շվեդիայի հայկական միությունների համադրող կենտրոնի նախագահ Կարո Հակոբյանը հանդիպեց Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի հետ: Հանդիպման ընթացքում նա նախարարին ներկայացրեց վերջերս եվրոպայում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ ծավալած գործունեությունը: Մասնավորապես, նախարարին համառոտ ներկայացվեցին սույն թվականի հունիսի 18-19-ը Բրյուսելում տեղի ունեցած Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված փաստավավերագրական լուսանկարների ցուցահանդեսը եւ գիտաժողովը, ինչպես նաեւ եվրոպայի տարածքում գործող հայկական միությունների եւ կազմակերպությունների գործունեությունը:

Պրն Հակոբյանն անդրադարձավ նաեւ եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի աշխատանքային ընթացքի առկա վիճակին եւ արդյունավետ գործունեության խնդիրներին: Նա պրն Օսկանյանին տեղեկացրեց ֆորումի արտահերթ ընդհանուր ժողովի մասին, որը տեղի կունենա սեպտեմբերի վերջին՝ Բրյուսելում:

Շվեդիայի հայկական միությունների համադրող կենտրոն

Երեւանում բացվեց Եվրախորհրդի տեղեկատվական գրասենյակ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Երեւանում եվրոպայի խորհրդի տեղեկատվական գրասենյակը երկրում եվրոպական կառույցների մի նոր հավելում է, որոնք մեծ նշանակություն ունեն Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանության եւ եվրոպական ինտեգրացման համար», հայտարարեց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը հուլիսի 8-ին գրասենյակի բացման հանդիսավոր արարողությանը: Նախարարը կարեւորեց գրասենյակի բացումը նաեւ Հայաստանում՝ քաղաքացիական հասարակության ձեւավորման տեսանկյունից:

Ընդունելությանը ողջույնի խոսքով հանդես եկան եվրոպայի խորհրդի Քաղաքական գործերի գլխավոր տնօրինության Քաղաքական խորհրդատվության եւ համագործակցության բաժնի տնօրեն Մարկ Շոուեյը եւ եվրոպայի խորհրդում Իտալիայի դեսպան Պիետրո Էրկոլե Ագոն: Վերջինս մասնավորապես նշեց, որ սա Եվրախորհրդի բացած քսանմեկերորդ տեղեկատվական գրասենյակն է, որի նպատակն է իրազեկել հանրությանը ԵԽ-ի գործունեության, նվաճումների ու խնդիրների մասին, հասանելի դարձնել կազմակերպության փաստաթղթերը, մանրամասն բացատրություններ տրամադրել ընդունված ստանդարտների վերաբերյալ:

Նոր ԿԸՀ-ն գրեթե ձեւավորված է

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ ընտրական օրենսգրքի համաձայն, ԱԺ կազմավորումից հետո քառասուներորդ օրը՝ հուլիսի 10-ին, ժամը 12.00-ին, նոր կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կգումարի առաջին նիստը: Այն վարելու է ԿԸՀ նախկին նախագահը: Առաջին նիստի ընթացքում կընտրվեն ԿԸՀ նախագահը, նախագահի տեղակալը եւ քարտուղարը:

Հիշեցնենք, որ համաձայն օրենսգրքի, ԿԸՀ-ն կազմավորվում է գործող ԱԺ-ում խմբակցություն ունեցող յուրաքանչյուր կուսակցության կամ դաշինքի մշտապես գործող մարմնի որոշմամբ նշանակված մեկական եւ ՀՀ նախագահի նշանակած երեք անդամից:

Ինչպես տեղեկացանք խմբակցություններից, ՀՀԿ-ի, ՀՅԴ-ի, «Օրինաց երկրի» եւ «Ազգային միաբանության» ներկայացուցիչները չեն փոխվի, դրանց համապատասխանաբար կներկայացնեն Աննա Ալեքսանյանը, Համլետ Աբրահամյանը, Արտաշես Ավոյանը եւ Զավեն Պլուզյանը: «Արդարություն» դաշինքը ԿԸՀ-ում կներկայացնի Ֆելիքս Խաչատրյանը, ՄԱԿ-ն իր ներկայացուցչի անունը կհրապարակի վաղը, թեեւ ըստ հավաստի աղբյուրների, այս կուսակցությունից ԿԸՀ անդամ կլինի Սեւակ Առաքելյանը (նա ՄԱԿ-ի լիազոր ներկայացուցիչն էր ԿԸՀ-ում):

Իսկ ՀՀ նախագահի կողմից այսօր ԿԸՀ անդամներ են նշանակվել Գարեգին Ազարյանը, (վերջինս ԿԸՀ նախագահ Արտակ Սահրադյանի խորհրդականն էր), Արթուր Պողոսյանը եւ Արմեն Սինանյանը:

Հայաստանի ատոմակայանն այլընտրանք չունի

Վերջին 14 տարիներին Մեծամորի ԱԷԿ-ը մերթ ընդ մերթ հայտնվում է լինել-չլինելու երկընտրանքի առջեւ: Դրա գոյության հարցը քաղաքական նկատառումներով բարձրացվել է ԽՍՀՄ-ի փլուզման սկզբում, Չեռնոբիլի 1986 թ. աղետից հետո, Սպիտակի 1988 թ. երկրաշարժից հետո: Արդեն մի քանի տարի 2004 թ.-ին այն փակելու անհրաժեշտության մասին նախանձելի համառությամբ պնդումներ է անում Եվրամիությունը, մտահոգություն արտահայտելով դրա աշխատանքի անվտանգության եւ սեյսմիկ գոտում գտնվելու կապակցությամբ: ԵՄ թեթեւ ձեռքով ՀԱԷԿ-ից իբր բխող վտանգի մասին հայտարարություններ են հնչել Ադրբեջանից, Թուրքիայից եւ Վրաստանից: Մեր հարեւանների երկյուղները հնարավոր կլիներ հասկանալ, եթե այդ ամենի հետեւում թաքնված չլինեին ինչ-որ այլ բան: Բայց այդ մասին՝ ստորեւ:

Անվտանգության մասին: 1980 թ.-ից շահագործվող Հայաստանի ԱԷԿ-ում տեղակայված է VVER-440 տիպի ռեակտոր, որը մշակվել ու փորձարկվել է բազմաթիվ ատոմակայաններում: «Դա խորհրդային հուսալի կոնստրուկցիա է, որն ամբողջ աշխարհում գնահատվում է ամրության մեծ պաշարի եւ բարձր հուսալիության համար: Հայաստանում՝ ինչպես բուն ԱԷԿ-ում, այնպես էլ դրանից դուրս, գոյություն ունեն կայանի անվտանգության ապահովմամբ ու զարգացմամբ զբաղվող բոլոր անհրաժեշտ կառույցները: Վերջին 6-7 տարում գործում էր ՀԱԷԿ-ի անվտանգության բարձրացման ծրագիր, որը համաձայնեցված եւ մշակված է ռուսաստանյան եւ միջազգային կազմակերպություններում, մասնավորապես ՄԱԳԱՏԷ-ում: Ծրագրի իրականացումը հաջողությամբ ավարտված է: Սկսվում է նոր ծրագրի գործողությունը», «Ազգի» թղթակցին տված հարցազրույցում հայտարարեց Երեւանի պետհամալսարանի տեսական ֆիզիկայի ամբիոնի դոցենտ, «Հայատոմ» ինստիտուտի նախկին տնօրեն, ՀՀ նախագահին առընթեր ատոմային էներգետիկայի անվտանգության խորհրդի նախկին գործադիր քարտուղար Աշոտ Հովսեփյանը: Նրա խոսքերով, վթարների հավանականությունը զրոյին մոտեցնելու նպատակով կայանում մշտապես սարքավորումները փոխելու, նոր տեխնոլոգիաներն արմատավորելու եւ կադրերի որակավորումը բարձրացնելու աշխատանքներ են կատարվում: «Օրեցօր անվտանգությունը մեծանում է: Իհարկե, գոյություն ունեն նաեւ մարդկային եւ բնական գործոններ, որոնք, անկասկած, որոշակի վտանգ են պարունակում, սակայն ՀԱԷԿ-ի դեպքում վտանգը նվազագույն է: Հայաստանի տարածքում ատոմակայանների կենտրոնացումն աշխարհում ամենափոքրն է՝ ընդամենը մեկ ԱԷԿ, մինչդեռ Փարիզի մոտակայքում գործում է ԱԷԿ-ների այնպիսի խտություն, որ վտանգը մի քանի տասնյակ անգամ մեծ է», ասաց Հովսեփյանը: Հայաստանի ԱԷԿ-ը Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ից արմատապես տարբերվում է ինչպես կայանի տեսակով, այնպես էլ նշանակությամբ: Մեծամորի ԱԷԿ-ն ունի փոքր էներգաթողունակություն, շահագործման մեղմ պայմաններ եւ հուսալի պողպատե իրան: Այն նախատեսված է բնակավայրերի մոտակայքում շահագործվելու եւ ամենահուսալի եղանակով էլեկտրաէներգիա արտադրելու համար: Սա ջրով սառեցվող ԱԷԿ-ների հիմնական տեսակն է, որն ամբողջ աշխարհում կառուցվում է էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար, նշեց Հովսեփյանը: Չեռնոբիլի RBMK-1000 տիպի կայանը նախատեսված էր ոչ միայն էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար, այլեւ պլուտոնիում ստանալու նպատակով միջուկային վառելիքի վերամշակման համար: Մեզ մոտ նման տեխնոլոգիա չկա, ընդգծեց Հովսեփյանը:

Էկոլոգիական վտանգ: 30 տարի շարունակ հատուկ դիտարկումներ են կատարվում ինչպես կայանում, այնպես էլ դրա մոտակայքում եւ հեռավոր կետերում: Բաց դիտարկումների տվյալները վկայում են, որ շրջակա միջավայրի վրա բուն ՀԱԷԿ-ի ազդեցությունը չնչին է: Հայաստանի եւ բոլոր հարեւան երկրների տարածքում ֆոնի փոփոխությունը կարող է նկատելի լինել հենց այն ժամանակ, երբ ինչ-որ երկրում պատահի միջուկային միջադեպ կամ անցկացվեն միջուկային զենքի փորձարկումներ: Տվյալ դեպքում այդ բոլոր փոփոխությունները փաստորեն միատեսակ են Հայաստանում, Վրաստանում, Թուրքիայում, Ադրբեջանում եւ մյուս երկրներում: «Իհարկե, ֆոն կա, տարեցտարի այն փոխվում է: Դրա փոփոխությունը հիմնականում պայմանավորված է միջուկային զենքի վերգետնյա եւ օդային փորձարկումներով եւ այլ տարածքներում տեղի ունեցած խոշոր վթարներով: Հարյուրավոր տարիներ առաջ եղած բնական ֆոնի համեմատությամբ այն բարձր է մոտ 10-15 տոկոսով: Այնպես որ, բուն ՀԱԷԿ-ը փաստորեն ռադիոակտիվ ֆոն չի ստեղծում շրջակա տարածքում», ընդգծեց Աշոտ Հովսեփյանը:

Էներգետիկ անվտանգության մասին: Հայաստանի ղեկավարները քանիցս հայտարարել են, որ անթույլատրելի է փակել երկրի էլեկտրաէներգիայի շուրջ 40 տոկոսն արտադրող Մեծամորի ԱԷԿ-ը, քանի դեռ չեն գտնվել համապատասխան այլընտրական էներգակարողություններ: ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարար Արեգ Գալստյանի խոսքերով, հարկավոր է ապահովել ՀԱԷԿ-ի անվտանգ շահագործումը մինչեւ 2015 թ. կամ այն պահը, երբ հնարավոր կդառնա փոխարինել էներգիայի այլ աղբյուրներով եւ դադարեցնել դրա աշխատանքը, անընդունելի վնասներ չպատճառելով ՀՀ տնտեսական, բնապահպանական, ինչպես նաեւ էներգետիկ անվտանգության առումներով: Սակայն, գոյություն ունե՞ն արդյոք նոր տեխնոլոգիաներ, որոնց կիրառությունը թույլ կտար լուծել այս խնդիրը:

«Այսօրվա դրությամբ իսկապես նոր ոչինչ չկա», պնդում է Աշոտ Հովսեփյանը: Գոյություն ունի ավանդական երեք ընտրություն՝ հիդրոէներգետիկա, ջերմային եւ միջուկային էներգետիկա: Հայաստանում հիդրոէներգետիկայի հետագա զարգացումը սահմանափակ է հանրապետության ջրասակավության պատճառով: Արեգակնային էներգետիկան զարգացման նախնական փուլում է եւ չունի իր ենթակառույցը: Բացի դրանից, էկոլոգիապես այն կարող է լինել ավելի կեղտոտ, քան ատոմայինը. հարկ կլինի ստվերել հսկայական տարածքներ, արտադրել կրեմնիումային թիթեղներ, օգտագործել վիթխարի քանակությամբ ուժակուտակիչներ: Ջերմային էներգետիկայի զարգացումը փոքր-ինչ դժվար է, քանի որ Հայաստանը չունի սեփական օրգանական վառելիք, իսկ ներկրման դեպքում երկիրը կախման մեջ կլինի դրա առաքման ուղիներից: Տվյալ դեպքում առավել ձեռնտու է գազը, բայց այս դեպքում եւս մենք կախված կլինենք ուրիշ պետություններից գազի ներկրումից, ինչպես նաեւ դժվարություններ կունենանք անխափան մատակարարումների հարցում: ԱԷԿ-ը պատահական գործոններից ամենաքիչ չափով կախված տարբերակն է: Վառելիքն առաքվում է տարեկան մեկ անգամ: Արդեն կարգավորված է օդային ճանապարհով դրա առաքումը: Եթե երկաթգիծը բացվի, ապա առաքման ուղին էլ ավելի անվտանգ կդառնա», վստահ է Հովսեփյանը:

Երբ ԱԷԿ-ը հնանա, արդյոք հարկ կլինի՞ փակել եւ խաչ քաշել մեր ամբողջ էներգետիկայի վրա: «Գիտությունն ու տեխնիկան զարգանում են: Ապագայում հնարավոր են նոր հայտնագործություններ, բայց առայժմ ամբողջ աշխարհը հիմնականում հույս է կապում ջերմամիջուկային սինթեզի հետ, երբ վառելիքը ջրում պարունակվող ջրածինն է: Եթե տեխնիկական այդ խնդիրը լուծվի, ապա մարդկության համար էներգետիկայի հարցը իսպառ կվերանա: Այդ տեխնոլոգիան ունեցող երկրները կդառնան էլեկտրաէներգիա արտադրողներ եւ առաքողներ, ապագայում իրենց պայմանները կթելադրեն չարտադրող պետություններին», ասաց Աշոտ Հովսեփյանը: Հայաստանում, ընդգծեց նա, առկա են այդ ճյուղի զարգացման համար անհրաժեշտ բոլոր հիմքերը: Հայ մասնագետները յուրացրել են միջուկային տեխնոլոգիան, ավելի ճիշտ էլեկտրաէներգիայի արտադրությանն առնչվող բլոկը: Գործում է էլեկտրոնային օղակաձեւ արագացուցիչը, կառուցվում է նորը: Ճիշտ է, Հայաստանը չունի ատոմային ռեակտորներ արտադրող գործարաններ, բայց մենք կապված ենք ռուսաստանյան համապատասխան արդյունաբերության հետ, շփումներ ունենք Գերմանիայի եւ Ֆրանսիայի արդյունաբերության հետ: Ուստի, ունենալով կադրեր եւ անհրաժեշտ ենթակառույց, ցանկալի կլիներ սեփական տարածքում ունենալ այնպիսի արտադրություն, որն ապագայում կդառնա մի քանի պետությունների փաստական մենաշնորհը:

Հովսեփյանի խոսքերով, ջերմամիջուկային տեխնոլոգիայի զարգացումը տեսանելի է առաջիկա 50 տարում: Ռազմավարական առումով Հայաստանին, իհարկե, ձեռնտու է ունենալ նոր ատոմակայան: «Եթե ներկայիս ատոմային էներգետիկայով մենք «ձգենք» եւս 20 տարի, իսկ 6-10 տարում կառուցենք նոր, առավել արդիական եւ անվտանգ ԱԷԿ, որը կգործի եւս 30-40 տարի, ապա մենք կհասնենք հենց այն ժամանակաշրջանին, երբ ջերմամիջուկային սինթեզն արդեն կծառայի որպես էներգիայի աղբյուր: Եվ որպես միջուկային էներգիա ունեցող երկիր, մենք կկարողանանք հավակնել մեզ մոտ ջերմամիջուկային կայանի կառուցմանը: Իսկ դա նշանակում է, որ մենք կդառնանք էլեկտրաէներգիա արտադրող սակավաթիվ երկրներից մեկը: Դա մեզ համար կարեւոր է եւ միանգամայն լուրջ հարց է: Ուստի հարկավոր է արդեն այժմ մասնակցել ջերմամիջուկային տեխնոլոգիա ստեղծող բոլոր խոշոր նախագծերին», նշեց Հովսեփյանը:

Ի դեպ, ոչ այնքան վաղուց՝ 6 տարի առաջ, բանակցություններ էին սկսվել Հայաստանում երկրորդ ԱԷԿ կառուցելու վերաբերյալ: Քանի որ այդ նախագծի իրականացումը կապված է շատ խոշոր կապիտալ ներդրումների հետ, ենթադրվում էին մի քանի շահագրգիռ երկրների, մասնավորապես Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի ներդրումները, հայտնեց Հովսեփյանը: Ռուսաստանյան ատոմային էներգետիկան ուժգին հարվածներ կրեց, երբ առանձնացած պետություններում (ԳԴՀ, մերձբալթյան երկրներ, Ուկրաինա) կանգնեցվեցին ռուսական տիպի կայանները: Ռուսաստանի համար ձեռնտու չէ կորցնել գործընկերներին, քանի որ ատոմային տեխնոլոգիան ունի կրիտիկական չափ. անհրաժեշտ են որոշակի թվով գործող կայաններ, որոնց հաշվին հնարավոր է պահպանել ամբողջ ճյուղը: Ֆրանսիան եւ Գերմանիան նույնպես շահագրգռված են սեփական նվաճումների կիրառմամբ: Ուստի ծրագրվում էր ստեղծել ռուսաստանյան տիպի նոր ԱԷԿ, որտեղ կօգտագործվեին ֆրանսիական ու գերմանական ավտոմատիկան եւ էլեկտրոնիկան: 6 տարի առաջ նման իրավիճակ էր: Հովսեփյանի խոսքերով, նախատեսվում էր նույնիսկ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանդիպումը տարբեր երկրների բանկատերերի եւ ատոմային էներգետիկայի ներկայացուցիչների հետ:

Այսօր Հայաստանում երկրորդ ԱԷԿ-ի կառուցման որեւէ բանակցություն չի վարվում: Այս կապակցությամբ բացասական պատասխաններ են ստացվել մի ամբողջ շարք պաշտոնական կառույցներից, այդ թվում՝ էներգետիկայի նախարարության մամլո ծառայությունից:

Զրույցի ընթացքում «Հայատոմ» ինստիտուտի նախկին տնօրեն Աշոտ Հովսեփյանը հայտնեց հետեւյալ ցանկությունը. քանի որ ատոմային էներգետիկան ապահովում է պետության էներգետիկ անկախությունը, ինչպես նաեւ անվտանգության նկատառումներով պետք է գտնվի պետության առանձնահատուկ վերահսկողության տակ, ցանկալի կլիներ առանձնացնել ատոմային ճյուղը եւ ջերմամիջուկային սինթեզի զարգացման գիտական նախագծերին Հայաստանի մասնակցության խնդիր առաջադրել: Մի ժամանակ մեզ մոտ գործում էր ատոմային էներգիայի կոմիտե, որի ենթակայության տակ էր ՀԱԷԿ-ը: «Կայանն առհասարակ պետք է դուրս բերել էներգետիկայի նախարարության ենթակայությունից եւ ստեղծել թեկուզ փոքր, բայց ռազմավարական առումով շատ կարեւոր առանձին ճյուղ եւ դրան ուշադրություն դարձնել այնպես, ինչպես դարձնում ենք պաշտպանությանը, իմանալ դրա բոլոր խնդիրները եւ պահել հատուկ ռեժիմով», ասաց Հովսեփյանը:

Կարծում ենք, պաշտպանության ճյուղի հետ համեմատությունն այստեղ միանգամայն տեղին է նաեւ այլ պատճառներով: Չէ որ էներգետիկան տնտեսության ողնաշարն է, իսկ տնտեսական կայուն զարգացումը պաշտպանական բոլոր կառույցների պահպանման ու զարգացման գլխավոր գրավականներից մեկն է: Ավելին, կարո՞ղ ենք արդյոք վստահ լինել, որ եթե չլիներ Մեծամորի ԱԷԿ-ը, ապա Երեւանի եւ շրջակայքի վրա ռումբեր չէին տեղա Ադրբեջանի հետ եղած ռազմական դիմակայության ընթացքում: Կարո՞ղ ենք վստահ լինել, թե պատերազմ այլեւս երբեք չի լինի:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ

Լրագրողը չպիտի սերմանի ազգամիջյան ատելություն

Թբիլիսիում լույս տեսնող հայատառ «Վրաստան» թերթի խմբագիր, խորհրդարանի պատգամավոր Վան Բայբուրթյանը հայկական եւ վրացական մամուլում տպագրվող հայերի եւ վրացիների արժանապատվությունը վիրավորող հրապարակումները համարում է անթույլատրելի ու անցողիկ:

«Վրաց ժողովրդի 90 տոկոսը, մտավորականության 90 տոկոսը դատապարտում են նման հրապարակումները: Կանցնեն այս պղտոր ժամանակները: Հայաստանյան մամուլում էլ են նման հրապարակումներ տպագրվում: Կան ճշմարտություններ, որոնց մասին հրապարակումները չպետք է տեղ գտնեն թերթերում, դրա համար գոյություն ունեն գիտական, ակադեմիական հանդեսներ», ասում է Բայբուրթյանը:

Հայաստանյան մամուլում հակավրացական, վրացական մամուլում՝ հակահայկական հոդվածների պակաս վերջին 10-12 տարիներին չի զգացվել: Օրինակ, երբ հայկական ռուսատառ «Նովոյե վրեմյա» թերթը մի հոդվածում վրաց գիտնականներին մեղադրեց վանդալիզմի մեջ, հետեւեց պաշտոնական տեսակետներ արտահայտող «Սվոբոդնայա Գրուզիայի» պատասխանը՝ հայերն են վանդալ:

«Ես համարում եմ, որ հասարակական-քաղաքական թերթերում նման հրապարակումները հանցագործություն են առաջին հերթին ի՛ր ժողովրդի դեմ, լինի Հայաստանում թե Վրաստանում», ասում է Բայբուրթյանը՝ 83-ամյա «Վրաստանի» 13-րդ խմբագիրը:

Բայբուրթյանը մեր ժամանակների որոշ խմբագիրների համեմատում է խորհրդային ժամանակների «ցեխավիկների» հետ, ովքեր դիմում են ամեն քայլի՝ միայն թե թերթը վաճառվի, իսկ թերթերն այսօր լավ են վաճառվում, երբ «հայհոյում են երկրի նախագահին, քաղաքական գործչի կյանքն են փորփրում, գրում սիրեկանների մասին»:

«Այո, հայերի մասին էլ են վատ բաներ գրում, բայց այդ թերթերը լուրջ ազդեցություն չունեն: Ես զարմանում եմ, երբ հայկական կամ վրացական մամուլում 17-րդ կամ 18-րդ դարի դեպքերի մասին են նյութ գրում ու հղումներ անում 2001 թ. ինչ-որ թերթում հրապարակված հոդվածից», ասում է Բայբուրթյանը:

«Վրաստանը», որն այսօր լույս է տեսնում շաբաթական մեկ անգամ 12 էջով, պետության հայատառ պաշտոնաթերթն է: Լինել սփյուռքում հայկական թերթի խմբագիր, ավելին՝ պաշտոնաթերթի խմբագիր, դյուրին գործ չէ: Թերեւս այդ դժվարությունը ոչ ճիշտ ընկալելու պատճառն է Վան Բայբուրթյանին դարձնում վիրավորանքների թիրախ ե՛ւ հայկական, ե՛ւ վրացական որոշակի շրջանակների կողմից:

«Վրաստանում, Թբիլիսիում հայ տաղանդն է դրսեւորվել: Մենք՝ հայերս, վրաց հողի վրա վրացու հետ կառուցել ենք, միասին պայքարել Վրաստանի թշնամիների դեմ: Մենք միասին ենք ապրելու», ասում է Բայբուրթյանը:

Նա համոզված է, որ հայությունը Վրաստանից չի հեռանա, «այն մարդիկ, ովքեր կարծում են, թե Վրաստանը կհայաթափվի, սխալվում են»:

«Եթե ինչ-որ մարդիկ՝ հայեր, հեռանում են Վրաստանից, ապա դա չի նշանակում, թե հայությունն է հեռանում: Ինչո՞ւ չենք հոգում, որ հայերը Հայաստանից չգնան: 1 միլիոնից ավելի հայեր են հեռացել մայր հայրենիքից», ասում է Բայբուրթյանը:

«Վրաստան» թերթը սենսացիաների հետեւից չի ընկնում, չի տպագրում չճշտված լուրեր, երբեք չի սերմանում ազգամիջյան ատելություն:

Բայբուրթյանը համոզված է, որ «մամուլի այս պղտոր ժամանակներն» անցողիկ են, իսկ հայ եւ վրացի գիտնականներին, պատմաբաններին խորհուրդ է տալիս վիճել «գիտական շրջանակներում, մասնագիտացված հանդեսներում»: Նա չափազանց կարեւորում է հայ-վրացական հարաբերությունները, որոնք ամրացնելու գործում անգնահատելի է լրագրողի, մամուլի դերը:

«Մենք պետք է գտնենք հայ-վրացական հարաբերությունների լուսավոր կետերը: Մենք պետք է գտնենք հայ եւ վրաց ժողովուրդներին միավորող կետերը», ասում է Բայբուրթյանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՏԱՎՈՐՅԱՆ
Թբիլիսի

Միջազգային

Թուրք զինվորականների ձերբակալության պատճառը Հյուսիսային Իրաքում Թուրքիայի ռազմական ներկայությունն է

Հյուսիսային Իրաքում 11 թուրք զինվորականների ձերբակալության արձագանքները դեռեւս շարունակվում են Թուրքիայում: Թուրք պետական գործիչների հայտարարությունները, թուրքական հանրային հեռուստատեսության հաղորդումներն ու կենտրոնական թերթերի հրապարակումները ցույց են տալիս, որ ձերբակալությունը շփոթահար է արել պաշտոնական Անկարային: Դրա համար առկա են բավականին լուրջ հիմքեր: Ինչ վերաբերում է թուրքերի դժգոհությանը, ապա դա հիմնավորվում է մի շարք պատճառներով:

Հուլիսի 8-ի առավոտյան թուրքական հեռուստատեսությունը պատճառների թվում առանձնացրեց

Այլ կերպ՝ թուրքական օպերատիվ հատուկ ջոկատի սպաները արժանացել են այն վերաբերմունքին, ինչին վերոհիշյալ հեռուստատեսության վկայությամբ արժանանում էին «Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչները: Հարցը, սակայն, սոսկ ձերբակալությունը չէ, այլ կենտրոնակայանի խուզարկումը, որի ընթացքում ամերիկացիների ձեռքն են անցել հույժ գաղտնի հետախուզական տվյալներ, այդ թվում PKK-ի եւ KADEK-ի գործունեությանն առնչվող փաստաթղթեր եւ Հյուսիսային Իրաքում ԱՄՆ-ի օգտին գործող գործակալների ցուցակը: Միաժամանակ դրամարկղից առգրավվել է 106 հազար դոլարի կանխիկ գումար:

Միջադեպի մասին թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբին ասել: Բայց որ միջադեպի առնչությամբ անտեղյակության մասին նրանց բացատրություններն ու, առավել եւս, երկխոսությունից խուսափելու գործելակերպը թուրքական կողմին ամենեւին չեն բավարարում՝ ակնհայտ է:

Թերեւս այդ առումով պատահական չէր թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Օզքյոքի հայտարարությունը. «Մենք կարեւոր նշանակություն ենք տալիս Թուրքիա-ԱՄՆ ռազմական համագործակցությանը: Սակայն մեզ համար առնվազն համագործակցության չափ կարեւոր են նաեւ մեր ազգային արժանապատվությունն ու թուրքական զինված ուժերի արժանապատվությունը»: Միաժամանակ նա նշել է ԱՄՆ զինված ուժերի հետ Թուրքիայի հարաբերություններում միջադեպի պատճառով առաջացած խոր անվստահության մասին եւ հույս է հայտնել, որ դա կհաղթահարվի թուրքական զինված ուժերի արժանապատվությունը վերականգնելու եղանակով, ինչը, ըստ Օզքյոքի, ամերիկացիների պարտականությունների մեջ է մտնում:

ձերբակալության իրականացման ձեւը, թուրք զինվորներին արժանացրած վերաբերմունքը եւ Թուրքիայի ղեկավարության բողոքների նկատմամբ պաշտոնական Վաշինգտոնի քմահաճ վարվելակերպը: Թերեւս Անկարայի շփոթմունքն այդ վարվելակերպով է պայմանավորված:

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ: Դրա պատասխանն ըստ երեւույթին թաքնված է միջադեպի մանրամասնություններում, որոնք հրապարակվում են աստիճանաբար: Հրապարակվածներից պարզվում է, որ հուլիսի 4-ին Հյուսիսային Իրաքի Սուլեյմանիե քաղաքում ամերիկյան ուժերի ձերբակալած 11 թուրք զինվորականները թուրքական օպերատիվ հատուկ ջոկատի սպաներ են եղել, նրանց հետ ձերբակալվել են նաեւ թուրք գործարարներ ու տեղաբնակ թուրքմեն գործիչներ:

Ձերբակալությունը տեղի է ունեցել Իրաքի թուրքմենական ճակատի կենտրոնակայանում: Ականատեսների վկայությամբ, ամերիկյան մի քանի զինվորներ քաղաքավարական այցի պատրվակով մտել են կենտրոնակայան, հանկարծ զենքն ուղղել իրենց հյուրընկալող թուրք զինվորականներին եւ նախազգուշացրել, որ ձերբակալված են: Այդ ընթացքում շուրջ 100 ամերիկացի զինվորներ եւ նրանց ուղեկցող քուրդ փեշմերգաները, ջարդելով կենտրոնակայանի դուռն ու պատուհանները, ներս են խուժել: Թուրք զինվորականների ձեռքերը կապել են, գլխներին պարկ են հագցրել, ապա ձերբակալված գործարարների ու թուրքմենների հետ բեռնատարով տեղափոխել են Քիրքուք, որտեղից էլ ուղղաթիռով ուղարկել են Բաղդադ:

Իսկույն տեղեկացրել է այդ պահին կենտրոնակայանի բակում գտնվող մեկ այլ թուրք սպա, իսկ շտաբն՝ արտգործնախարարությանը: Թեեւ գլխավոր շտաբի պետ Հիլմի Օզքյոքը անմիջապես հեռախոսել է Պենտագոն՝ նախազգուշացնելով միաժամանակ ՆԱՏՕ-ի կենտրոնական շտաբ-կայանին, իսկ արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլն՝ ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելին, բայց եւ այնպես ամերիկյան ուժերը ձերբակալված թուրք սպաներին 65 ժամ գերության մեջ են պահել:

Ավելին՝ միջադեպի առնչությամբ Վաշինգտոնը պաշտոնական որեւէ հայտարարություն չի արել: Դրա փոխարեն Պենտագոնը թուրքական կողմին հայտնել է, որ ստացած հետախուզական տվյալների համաձայն, ձերբակալվածները մահափորձ էին նախապատրաստում Քիրքուքի կառավարչի դեմ, որն, ի դեպ, քուրդ է, Քրդստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Մասուդ Բարզանիի մերձավորներից: Իր հերթին պետքարտուղարության խոսնակ Ռիչարդ Բաուչերը հնարավոր է համարել, որ ձերբակալված թուրք սպաներն ամերիկացիների համար վնասակար գործունեություն ծավալեին:

Թեեւ ԱՄՆ փոխնախագահ Դիք Չեյնիի հետ վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի հեռախոսազրույցից հետո ամերիկացիներն ազատել են թուրք սպաներին, սակայն առ այսօր քար լռությամբ շրջանցում են թուրքմենական ճակատի կենտրոնակայանում առգրավված 106 հազար դոլարը եւ գաղտնի փաստաթղթերը վերադարձնելու Թուրքիայի պահանջները: Ամերիկացիները կվերադարձնե՞ն գումարն ու փաստաթղթերը՝ դժվար է

րի հետ Թուրքիայի հարաբերություններում միջադեպի պատճառով առաջացած խոր անվստահության մասին եւ հույս է հայտնել, որ դա կհաղթահարվի թուրքական զինված ուժերի արժանապատվությունը վերականգնելու եղանակով, ինչը, ըստ Օզքյոքի, ամերիկացիների պարտականությունների մեջ է մտնում:

«**Ազգը**» նախորդ համարում տեղեկացնելով միջադեպի մասին, կարծիք էր հայտնել, որ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների սրման առումով 11 զինվորականների ձերբակալությունն անհամեմատ լուրջ պատճառ է, քան ամերիկյան պետական գործիչների Թուրքիային հասցեագրած կշտամբանքներն էին: Հասկանալի է, որ այդ կշտամբանքները գլխավորապես ուղղված էին թուրքական զինված ուժերին: Եթե դա կարելի է բացատրել Թուրքիայում բանակի դերի նվազեցման ամերիկյան միտումներով, ապա 11 թուրք սպաների ձերբակալությունն էլ պետք է բացատրվի Վաշինգտոնում Իրաքի առնչությամբ ռազմավարական բնագավառում Թուրքիայի հետ համագործակցելու պատրաստակամության բացակայությամբ:

Բացակայությունը հատկապես վերաբերում է Հյուսիսային Իրաքին, որտեղ Թուրքիան ռազմական ներկայություն ունի, իսկ ԱՄՆ-ը՝ քրդական պետականության ստեղծման ծրագիր: Թուրքական ներկայությունը չի կարող չխոչընդոտել ծրագրի իրագործմանը: Ուրեմն, Սուլեյմանիեում թուրք սպաների ձերբակալությունը պետք է ուղղված լինի Հյուսիսային Իրաքում Թուրքիայի ռազմական ներկայության դեմ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Սպիտակ տունն ընդունում է Բուշի սխալը

Սպիտակ տունը պաշտոնապես խոստովանել է, որ նախագահ Ջորջ Բուշը սխալ է գործել, հայտարարելով «աֆրիկյան երկրներից Իրաք ուրանի զգալի քանակություն» տեղափոխվելու մասին:

Այս տարվա հունվարին իր ելույթում նախագահ Բուշն Իրաքին աֆրիկյան ուրանի վաճառքի ակնարկ էր արել, ինչը հիմք էր ծառայել Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի դեմ պատերազմ սանձազերծելու համար: Միեւնույն ժամանակ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը հայտարարել էր, թե իր կառավարությունը հավաստի տեղեկություններ ունի, որ Իրաքն ուզում է Աֆրիկայում գնել «ուրանի զգալի քանակություն»:

«Նախագահի հայտարարությունը սխալ էր, քանի որ հիմնված էր աֆրիկյան Նիգեր երկրից ստացված կեղծ փաստաթղթերի վրա», ճեպասուլիսում խոստովանել է Սպիտակ տան մամլո քարտուղար Արի Ֆլեյշերը:

Ի տարբերություն ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի խորհրդարանն անհիմն է համարել կառավարությանը եւ անձամբ վարչապետ Թոնի Բլերին հասցեագրված այն մեղադրանքները, թե հետախուզական տվյալները խեղաթյուրելով նրանք խաբել են պատգամավորներին, որպեսզի արդարացնեն Իրաքի պատերազմը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ խորհրդարանի արտաքին գործերի կոմիտեն մեղադրանքներն անհիմն է համարել անցկացրած քննությունից հետո:

Միաժամանակ կոմիտեն քննադատել է կառավարությանը, որ միայն հետախուզության տվյալներ վկայակոչելով անվերապահորեն պնդել է, թե Իրաքում զանգվածային բնաջնջման զենք կա:

WorldCom-ը խաբված ներդնողներին կվճարի 750 մլն դոլար

Ամերիկյան WorldCom հեռահաղորդակցական կորպորացիան պարտավոր է խաբված ներդնողներին վճարել 750 միլիոնի հասնող տույժեր: Նյու Յորքում այսպիսի վճիռ է կայացրել դաշնային օկրուգային դատավոր Ջեդ Ռակոֆը, դրանով իսկ WorldCom-ին հնարավորություն տալով խուսափել սնանկանալուց:

Վնասների հատուցման գումարը ռեկորդային է ԱՄՆ կորպորացիաների պատմության մեջ, նշում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը: Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ WorldCom-ի վճարելիք գումարը սահմանված էր 500 մլն դոլար:

Պատժագումարը հաստատելով, դատավոր Ռակոֆը ճանապարհ հարթեց ԱՄՆ արժեթղթերի եւ բորսաների հանձնաժողովի հետ WorldCom-ի հարաբերությունների կարգավորման համար: Հանձնաժողովն անցյալ տարվա հունիսին հայց է հարուցել ֆինանսական հաշվետվությունների կեղծման մեղադրանքով: 11 միլիարդի հասնող հավելագումարների բացահայտումը WorldCom-ին հասցրել էր սնանկացման:

Շրջադարձ դեպի Հայաստա՞ն

«Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ Թուրքիայում 1,5 մլն հայերի կոտորածից 88 տարի անց Մ. Նահանգների ամերիկահայ համայնքն առաջին անգամ զգում է, որ գուցե ամերիկյան Կոնգրեսը վերջապես ճանաչի հայերին բաժին ընկած ցեղասպանության փաստը», գրում է Նաթան Գուտմանն իսրայելական «Հաարեց» թերթի հունիսի 30-ի համարում:

Օսմանյան կայսրությունում 1915-18 թթ. կատարվածը հստակորեն ցեղասպանություն որակող բանաձեւն արդեն ընդունել է Ներկայացուցիչների պալատի արդարադատության խորհուրդը, եւ ներկայումս նմանօրինակ մի նախագիծ էլ ներկայացված է Սենատի քննարկմանը, շարունակում է թերթը, նշելով, որ անցյալում այդ առնչությամբ կատարված փորձերը տապալվել են, քանի որ Ամերիկայի վարչակարգը «հետեւողականորեն ավելի պատրաստակամ է եղել պաշտպանելու թուրքերի քան հայերի շահերը»: Այժմ ամերիկահայ համայնքի անդամները հավատում են, որ իրենց հնարավորությունները մեծացել են, «ոչ թե որովհետեւ ամերիկացիների շահագրգռվածությունն է աճել հայերի նկատմամբ, այլ որովհետեւ իրաքյան պատերազմից սկսած հակաթուրքական մի ալիք է թեւածում Մ. Նահանգներում»:

Ներկայացուցիչների պալատում բանաձեւը համաձայնության էր արժանացել Ցեղասպանության մասին համաձայնագրի ՄԱԿ-ի ընդունման 15-րդ տարեդարձի առթիվ: Դրանում Հայոց ցեղասպանությունը նշվում էր մի շարք այլ՝ Նամիբիայում, Ուկրաինայում, Ռուանդայում, Կամբոջայում, Սուդանում եւ Բոսնիայում կատարված ցեղասպանությունների թվում, բայց հստակ քննարկում էր երկու փուլով (1915-18 եւ 1920-32) տեղի ունեցած տեղահանումները, առեւանգումները, զանգվածային կոտորածները եւ վայրագությունները:

«Օրենսդրական գործընթացը երկար է, -այնուհետեւ գրում է Գուտմանը, -արդարադատության խորհրդի ճանաչելուց հետո բանաձեւը պետք է ներկայացվի պալատի պլենար նիստին, նաեւ Սենատին, որտեղ դեռ համապատասխան հանձնաժողովը չի քննարկել: Անցյալ տարի այդ գործընթացը ձախողվեց, որովհետեւ Սենատն արձակուրդի գնաց նախքան բանաձեւի քննարկումը:

Այս անգամ էլ խոչընդոտները շատ են: Գլխավորներից մեկն ամերիկյան վարչակարգի հստակ դիրքորոշումն է, որը մերժում է ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը: Ներկայացուցիչների պալատի արդարադատության խորհրդին ուղղված իր նամակում պետքարտուղարի օգնական Ջիմ Սենսենբրեներ կրտսերը եւ օրենսդրական հարցերի պատասխանատու Պոլ Քելլին բացատրել են, որ Հայոց ցեղասպանության նշումը բանաձեւում կարող է բարդացնել միջազգային ասպարեզում Մ. Նահանգների հետապնդած շահերի խնդիրները: «Դա կարող է խանգարել Կովկասում խաղաղություն եւ կայունություն հաստատելու եւ թուրք-հայկական հաշտեցման հասնելու մեր ջանքերին», նշված է այնտեղ:

Թուրքերը ճնշում են բանեցնում ինչպես վարչակարգի, այնպես էլ Կոնգրեսի վրա՝ ձախողելու ներկայացված բանաձեւը կամ առնվազն փոխելու շարադրանքը: Հայերը պնդում են, որ թուրք ներկայացուցիչները Մ. Նահանգներում տպավորություն են ջանկանում ստեղծել, որ հաշտեցման եզրեր են փնտրում եւ նմանատիպ բանաձեւերի ընդունման կարիք չկա», ավարտում է լրագրողն իր հոդվածը:

Հ. Ծ.

Սուդանում խոշոր ավիավթարից փրկվել է միայն երկամյա մի աղջիկ

Երեկ վաղ առավոտյան Կարմիր ծովի ափին գտնվող Պորտ Սուդան քաղաքի (Սուդան) օդանավակայանից մեկնելուց անմիջապես հետո աղետի է ենթարկվել «Սուդան էյրուեյզ» ավիաընկերության «Բոինգ-737» օդանավը: Սուդանի իշխանությունների հաղորդման համաձայն, զոհվել են

օդանավի 105 ուղեւորներ եւ անձնակազմի 11 անդամները: Հրաշքով ողջ է մնացել միայն 2 տարեկան մի երեխա, հաղորդում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը:

Կառավարության ներկայացուցիչ Սալեհ Ալի Ահմեդն ազգային հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ աղետից փրկված երեխան հիվանդանոցում է: Բժիշկները նրա վիճակը գնահատում են լավ:

Օդանավը թռչում էր Պորտ Սուդանից դեպի մայրաքաղաք Խարտում: Վեր բարձրանալուց մի քանի րոպե անց օդաչուն շվակարգիչներին հայտնել է տեխնիկական անսարքությունների մասին եւ փորձել է վայրէջք կատարել: Հենց այդ ժամանակ էլ ինքնաթիռն ընկել է ու ջախջախվել:

Ինքնաթիռն ընկել է օդանավակայանից ոչ հեռու գտնվող ամայությունում: Իշխանությունները հայտարարել են, որ արդեն սկսվել է աղետի քննությունը: «Սուդան էյրուեյզ» ավիաընկերության տնօրենը հերքել է այն ենթադրությունները, թե աղետը տեղի է ունեցել վատ եղանակի պատճառով:

Ջախջախված «Բոինգը» սուդանական ավիաընկերության միակ չվերթային օդանավն էր:

ԿՀՎ-ն ընդունում է, որ Հուսեյնը ողջ է

Քաթարի «Ալ Ջազիրա» արբանյակային հեռուստատեսությամբ անցյալ շաբաթ սփռված ձայնագրությունն, ամենայն հավանականությամբ, Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնի ելույթն է: Այդ հետեւության է հանգել ամերիկյան հետախուզությունը՝ ձայներիզի տեխնիկական փորձաքննությունից հետո:

Սենատի հետախուզության կոմիտեի ղեկավար Փեթ Ռոբերտսը հայտարարել է, որ ինքը 70 տոկոսով համոզված է, որ Հուսեյնը չի սպանվել անգլո-ամերիկյան օդուժի ռմբակոծումներից: Ռոբերտսի խոսքերով, անցյալում Հուսեյնի ողջ լինելու հավանականությունը գնահատվել է 50 տոկոս:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հիշեցնում է, որ «Ալ Ջազիրան» Հուսեյնի ելույթի ձայնագրությունը հեռարձակել է անցյալ ուրբաթ: Ելույթում նշվում է, որ ձայնագրվել է հունիսի 14-ին: ԿՀՎ-ի փորձագետների կարծիքով, հիմքեր չկան ենթադրելու, թե ձայնագրությունն ավելի վաղ է արվել:

Իր ելույթում Սադդամ Հուսեյնը հայտարարում է, որ ինքն Իրաքում է մի խումբ օգնականների հետ: Նա իրաքցիներին կոչ է անում չօգնել «անհավատ զավթիչներին» եւ օժանդակել ամերիկացի զինվորների վրա հարձակվող պարտիզաններին: Հուսեյնի խոսքերով, Իրաքում կազմված են դիմադրության ջոկատներ, որոնք ջիհադ են սկսել անգլո-ամերիկյան ուժերի դեմ:

«Ալ Ջազիրայով» Հուսեյնի դիմումի հեռարձակումից մեկ օր առաջ Իրաքի ամերիկյան վարչակազմի մամլո քարտուղարը հայտնել էր, որ ԱՄՆ-ը պատրաստ է 25 մլն դոլար վճարել Հուսեյնի ձերբակալմանը նպաստող տեղեկատվության դիմաց: Տվյալ փաստը եւս վկայում է, որ ամերիկացիները Հուսեյնին ողջ են համարում:

Պ. Ք.

«Մենք սերվել ենք մաքրամաքուր արմատներից»

«Ազգի» ընթերցողներին ներկայացրել ենք օրեր առաջ Մարսելի (Ֆրանսիա) Բուշ-դյու-Ռոն նահանգի մարզային խորհրդի պատվիրակության այցին, որի կազմում էր Սրբոց Թարգմանչաց մայր եկեղեցու «Սահակ-Մեսրոպ» մշակույթի կենտրոնի տնօրեն, համանուն երգչախմբի եւ Նիսի «Սայաթ-Նովա» երգչախմբի ղեկավար Խաչիկ Ելմազյանը: Ստորեւ ներկայացնում ենք նրա հետ մեր հարցազրույցը:

– Պրն Ելմազյան, քանի՞ տարի է, որ գործում է մշակույթի կենտրոնը եւ ի՞նչ միջոցառումներ է իրականացնում:

– Մշակույթի կենտրոնը հիմնվել է 25 տարի առաջ: Այն ժամանակ, երբ ես Գերմանիայից տեղափոխվեցի Մարսել, դեռ նոր էին ավարտել կենտրոնի շինարարությունը եւ այդ կենտրոնի գեղարվեստական ղեկավարի եւ տնօրենի պաշտոնն ինձ հանձնվեց: «Սահակ-Մեսրոպ» կենտրոնում հաճախակի տեղի են ունենում բանախոսություններ, երգահանդեսներ, ցուցահանդեսներ, ժողովրդական հավաքույթներ, համերգներ եւ ճաշկերույթներ:

– Շա՞տ են Մարսելում մշակութային կենտրոնները:

– Մարսելում եւ իր շրջանների մեջ բազմաթիվ կազմակերպություններ կան, բայց անկեղծորեն նշեմ, որ ամենածանոթ եւ հեղինակավոր մշակութային կենտրոններից մեկը «Սահակ-Մեսրոպն» է:

– Իսկ ինչպիսի՞ն է ժողովրդի վերաբերմունքը մշակույթի հանդեպ:

– Ինչպես ամբողջ աշխարհում, այնպես էլ մեզ մոտ որոշ զանգվածն է միայն հետաքրքրվում մշակույթով, երաժշտությամբ, նկարչությամբ, քանդակագործությամբ եւ այլն: Սա ցավով եմ նշում: Բայց շատ էլ պետք չէ դժգոհել, որովհետեւ նոր սերունդը հոգ չէ, որ հայերեն չգիտե, բայց ավելի կապված է իր արմատներին, քան այն երկու սերունդները, որոնք բազմաթիվ ու բազմաբնույթ զրկանքներ կրելով, մեծ դժվարությամբ եկան ու հաստատվեցին Ֆրանսիայում եւ նրանց գլխավոր մտահոգությունը եղավ նախ՝ ապրուստն ապահովել եւ նոր միայն նվիրվել զանազան մշակութային, կրթական կամ ազգային ու եկեղեցական ծառայություններին: Գաղութում կան շատ հարուստ, շռայլ կյանքով ապրող հայեր, որոնք, սակայն, ցավոք սրտի, հեռու են մնում ազգային ու մշակութային զանազան ձեռնարկներից:

– Իսկ ի՞նչն է պատճառը:

– Ես կարծում եմ, որ հեռու մնացողները լավ չեն ընտելացել մեր մշակույթի արմատներին, չեն ճանաչել ու գործածել այն: Եվ այստեղ է, որ մենք՝ բոլոր պատասխանատուներս, ղեկավարներս, որոշ պատասխանատվություն ու մեղքի բաժին ունենք: Միգուցե ժամանակին լավ ու մատչելի ձեւով չենք ներկայացրել մեր ազգային մշակույթի ոգեղեն գանձերը:

– Մարսելում եւ իր շրջաններում որքա՞ն է այսօր հայկական համայնքի թիվը:

– 80-90 հազարի է հասնում, որոնցից միայն 10-12 հազարն է ակտիվ մասնակցում մշակութային ձեռնարկներին եւ կենտրոնի աշխատանքներին:

– Պրն Ելմազյան, այժմ խոսենք ձեր ղեկավարած երգչախմբերի մասին:

– Մարսելի Սրբոց Թարգմանչաց մայր եկեղեցու «Սահակ-Մեսրոպ» երգչախումբը, որը 57 անդամ ունի, միայն պատարագներ ու հոգեւոր երգեր չի կատարում: Ճիշտ է, մեր երգացանկում մեծ տեղ ունեն Եկմալյանի քառաձայն պատարագը եւ Կոմիտասի պատարագը: Կոմիտասի հինգ սաներից մեկի՝ Վարդան Սարգսյանի կողմից այդ պատարագը վերագործիքավորվել է խառը երգչախմբի համար, հաշվի առնելով, որ սփյուռքում միայն արական ձայներով երգչախմբեր գտնելն անհնարին է, ու մշակվել է չորս ձայների համար: Սակայն մեր երգչախմբի հիմնական խնդիրներից մեկը հայ ժողովրդական ու դասական երգի ու երաժշտության տարածումն է:

– Ներկայացրեք նաեւ Նիսի «Սայաթ-Նովա» երգչախումբը:

– Իր 38 անդամներով 10 տարիներ ի վեր «Սայաթ-Նովա» երգչախումբը բացի հոգեւորից, կատարում է նաեւ հայրենի երգահանների ստեղծագործություններ ու հրաշալի ընդունելություն է ունենում ոչ միայն հայ, այլեւ ֆրանսիացի հանդիսականների կողմից, ու արժանանում հոտընկայս ծափերի:

– Ֆրանսիական կառավարությունն աջակցո՞ւմ է երգչախմբին:

– Միանշանակ, այո: Տարեկան կազմակերպվող 10-12 համերգներից գրեթե բոլորն իրականացնում են ֆրանսիական կազմակերպությունները, որի համար շատ երախտապարտ ենք:

– Առաջիկայում ի՞նչ համերգային ծրագրեր ունեք:

– Ֆրանսիական կառավարությունը հուլիսի 12-ին երգչախմբին կրկին հրավիրել է մասնակցելու միջազգային երգչախմբային արվեստի փառատոնին: Իսկ հուլիսի 19-ին Սեն Ռաֆայելի քաղաքապետի հատուկ հրավերով երգչախմբերը համերգներով հանդես կգան Սեն Ռաֆայելի մայր տաճարում: Այս համերգներով քաղաքապետը ցանկանում է ֆրանսիացիներին, իր քաղաքի բնակիչներին ծանոթացնել հայ երաժշտության գոհարներին: Թե «Սահակ-Մեսրոպ» եւ թե Նիսի «Սայաթ-Նովա» երգչախմբերն արդեն մի քանի տասնամյակ է ինչ զբաղված են հայ երգն ու երաժշտությունը Ֆրանսիայում տարածելու առաքելությամբ:

– Պրն Ելմազյան, Մարսելի հայկական դպրոցներն ի՞նչ վիճակում են:

– Մարսելում կա ամենօրյա համազգային դպրոց նաեւ գործող 9 հայկական եկեղեցիներին կից կան մեկօրյա կամ երկօրյա դպրոցներ: Անհամեմատելի է, իհարկե, Պոլսի վարժարանների հետ (խոսքս կրթական մակարդակին է վերաբերում): Սակայն, փառք Տիրոջը, որ գեթ մեկ կամ երկօրյա վարժարաններ կան, որտեղ մատաղ սերնդին կարողանում ենք կրթել Սահակ Պարթեւի, Մեսրոպ Մաշտոցի ոգով, եւ մշակույթի մաքրամաքուր ակունքներից սնված դաստիարակությամբ:

– Հայկական դպրոցներում աշակերտների թիվն աճո՞ւմ է, թե՞ նվազում:

– Անկեղծորեն նշում եմ, որ օր-օրի աճում է Համազգայինի դպրոցի աշակերտների թիվն ու բարձրանում ուսման մակարդակը:

– Ինչո՞վ է պայմանավորված դա:

– Պարզապես այստեղ որեւէ կուսակցական պատկանելություն այլեւս չկա եւ ինչպես դուք եք ասում Հայաստանում՝ մի բուռ ժողովուրդ ենք, ուրեմն զերծ մնանք կուսակցական խաղերից ու մի բռունցք դառնանք հանուն հայ մշակույթի, հայ դպրոցի, հայ եկեղեցու ու հավատի, միանանք սիրով ու հոգով, մի մեծ ուժ դառնանք աշխարհով մեկ:

Զրույցը եւ լուսանկարները՝
ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՄԵՐԱՅԻՆ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲ

Բարեգործական համերգներ Արցախում

Շուշիի ռեալական ուսումնարանի վերականգնման գաղափարը հղացվել էր դեռեւս 2001թ., երբ ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից կազմակերպվել էր տարածաշրջանում երբեւէ մեծ հեղինակություն վայելող այս կրթօջախի 120-ամյակը: Մոտավոր հաշվարկներով, ուսումնարանի վերականգնման համար անհրաժեշտ է շուրջ

800 000 ամերիկյան դոլար, որի հանգանակությունն սկսվել էր արդեն 2001թ.:

Օրերս Արամ Ղարաբեկյանի ղեկավարած կամերային նվագախմբի համերգը ռեալականի բակում՝ նույն այս նպատակն էր հետապնդում: Նվագախմբի գործադիր տնօրեն Ա. Առաքյանի խոսքերով, բարեգործական այդ ձեռնարկման նպատակն է ստեղծել կինոնկար, որը կցուցադրվի նաեւ Սփյուռքում: Կինոնկարի ցուցադրմամբ կիրականացվի հանգանակություն, որից ստացված ամբողջ գումարը կփոխանցվի ռեալական ուսումնարանի հիմնադրամի հաշվին:

Հուլիսի 5-ի երեկոյան Շուշիում տեղի ունեցած համերգը, որն ուղեկցվեց լույսերի հրավառությամբ, թերեւս աննախադեպ էր Արցախի հինավուրց մայրաքաղաքի ազատագրումից հետո: Համերգին ներկա էին ինչպես շուշեցիները, այնպես էլ ԼՂՀ իշխանության ներկայացուցիչները, հյուրեր Հայաստանից եւ Սփյուռքից:

Նշենք, որ Արամ Ղարաբեկյանի ղեկավարած կամերային նվագախումբը, Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 100-ամյակի տոնակատարության շրջանակներում համերգներով հանդես էր եկել նաեւ Ստեփանակերտի մշակույթի պալատում եւ Գանձասարի վանքի բակում՝ գեղագիտական մեծ հաճույք պատճառելով ունկնդիրներին: Նվագախմբի ղեկավարը իր գոհունակությունը հայտնեց արցախցի հանդիսականների ջերմ ընդունելությունից:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Կանչ հայրենյաց

Մինաս Տեր-Սարգսյանին հանդիպեցի խմբագրատանը, ինձ հանձնեց իր նորընծա գիրքը՝ «Հայրենիքիս հետ»: Մեր կարճ զրույցը խմբագրատանը սովորաբար ծավալվող առօրեական խոսակցություններից հեռու էր, տարօրինակորեն անսովոր: Փորձում էի քաղանցել բառերի պատյանից ներս, քանի դեռ (բառերը) այնքան անպաշտպան ու անպատյան էին: Գրքի առաջաբանում հեղինակը ներկայացվում է իբրեւ սովորական հայի սովորական ճակատագրի տեր մարդ, սակայն իմ տպավորությունը միանգամայն այլ էր: Գիրքն ընթերցելիս այնպես թվաց, թե մի տրոփող սիրտ եմ թերթատում՝ անհայրենիք հայի կարոտի մորմոքով ու... սկսեցի ավելի զգույշ թերթել: Այնտեղ ամբողջը զգացմունք էր:

Միխայիլ Լերմոնտովը բանաստեղծելով իր սերն առ հայրենին՝ գրում է. «Люблю отчизну я, но странною любовью»:

Այս տողերը մեր հայրենասիրական պոեզիայի ամենազգայուն ու անգերազանցելի նմուշի՝ Վահան Տերյանի «Երկիր Նաիրի» ժողովածուի բնաբանն են դարձել:

«Ինչո՞ւ չսիրեմ, երկիր իմ կիզված,
Մարզված վերուսին սրտին սուտասայր.
Ինչո՞ւ չսիրեմ- հեզությամբ լցված
Ու յոքնատեսիկ խոցված Տիրամայր», գրում է Վահան Տերյանը: Փարիզաբնակ տարագիր հայն այսօր նույն մորմոքով խնկարկում է հայրենիքի՝ Տիրամոր պատկերի առաջ: «Հայրենիքի կարոտով մրրկող իր էության լավան» այրող ու վարակիչ հատկություն ունի իրավամբ, եւ պատահական չէ, որ հեղինակը գիրքը նվիրել է Հայաստանի դպրոցներին, գրադարաններին ու մշակույթի օջախներին՝ այդ նախանձելի սիրուց փորձելով մի պուտ կաթեցնել մյուսների սրտում:

Մինաս Տեր-Սարգսյանը ծնվել է Բեյրութում՝ 1931-ին, շատ վաղ հասակից ճաշակում է որբության դառնությունը՝ կորցնելով հորը: Սովորել է Կիպրոսի Մելքոնյան կրթական հաստատությունում, ապա եւ շարունակել մասնագիտացումն առեւտրա-տնտեսական ասպարեզում, 1996 թ.-ից ապրում է Փարիզում: Իր սերը հայրենիքի եւ հայրենի գրականության նկատմամբ այնքան է զեղումնային, որ գրեթե պաշտամունքի է հասնում: Այդ սիրո ներշնչումով են գրված սփյուռքահայ մամուլում լույս տեսնող նրա հրապարակումները: Այդ սիրո արտահայտությունն է այս գրքույկը: «Ի խորոց սրտի առ սիրելիդ» զրույց է սկսում հեղինակը հայրենիքի հետ: Սիրո այս յուրօրինակ խոստովանությունը կարելի է ընդունել իբրեւ բաց նամակ նաեւ մեզ՝ հայաստանցիներիս ուղղված, որպես օտարության մեջ ապրող հայի կարոտի ճիչ՝ խոցելի ու անպաշտպան: Այսօր շատերս ենք հուսալքված մեր հողում ու հաճախ ենք մտորում, թե օտարացել ենք հայրենիքում ու դուրս գալու ելքեր ենք փնտրում: Սակայն տարագրյալ միտքը (կյանքը), բանաստեղծի խոսքերով, «անարմատ որբասունկի կը նմանի», որտեղ էլ որ լինի: Գեղեցիկ արվեստների մայրաքաղաքում բնակվող հայը գրում է. «Միայն հայրենիքն է, որ կրնայ ներգործել այսպիսի հրաշագործութիւն, հակառակ որ մեր անհամար միութիւնները ցեղային միութիւնը կը ջլատեն արտերկրի լերծուն մայթերուն վրայ իրենց ներհակ ձգտումներով ու հայը կ'ենթարկեն գիշերաշրջիկի խարխափումին»:

Հայրենիքի՝ իբրեւ մնայուն արժեքի գիտակցումով, հեղինակն անկարեւոր է համարում օրվա իշխանությունների, վարչաձեւերի թեկուզեւ բյուր գոյությունը: Ազգային արժեքների համակարգում առանցքային դերը վերապահելով հայոց «ոսկեղենիկին»՝ այբուբենին, վկայում է դարավկայի այն իրողությունը, երբ Աբդուլ Համիդն ասում էր. «Հայ յեղափոխականներու բոլոր ռումբերը զիս այնքան չեն վախցներ, որքան Վենետիկի տպարանը»:

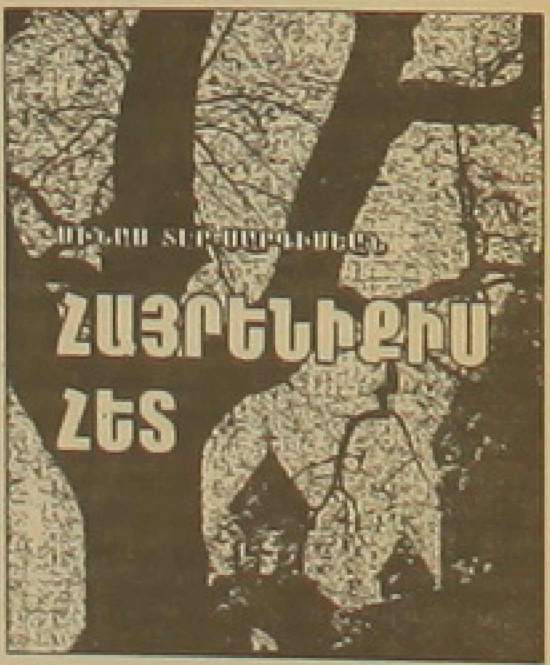

«Սիրէ Հայաստանը քու անձիդ պես եւ... եւս առաւել», սա է հայի տանմաբանյայի առաջին պատվիրանը: Իր երեք սիրելյալները՝ Վարդագեղ Երեւանը, կապուտաչվի Սեւանը եւ «դաշտի այրիացած հարսը»՝ բիբլիական Արարատը «հյուսիսային աստղն են՝ ալեկոծ ծովերու դիմաց: ...Հայու խլեակները երբ ծղմունին շնչահեղձ, անոնք կը ներարկեն պատուաս՝ դիմագրաւելու ամէն բակարդ ու որոգայթ»:

Մինաս Տեր-Սարգսյանի հայրենասիրության այս խոստովանություն-զեղումն ըստ էության միտված է նաեւ շատ հրատապ մի խնդրի՝ կազմակերպել արտերկրում հաստատված միլիոնավոր հայության տունդարձը: Դժվար, եթե հնարավոր է, փոխել () հայի աստանդական ճակատագիրը (որ իր բնույթն է թերեւս)...

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Բրազիլիան առաջադրեց Ռիո դե Ժանեյրոյի թեկնածությունը

Բրազիլիայի ազգային օլիմպիական կոմիտեի որոշմամբ Ռիո դե Ժանեյրոն առաջադրվել է 2012 թ. ամառային օլիմպիադայի մայրաքաղաքի թեկնածու: Այդ պատվին արժանանալու համար պայքարում էր նաեւ Սան Պաուլուն: Սակայն Բրազիլիայի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նստաշրջանում նախապատվությունը տրվեց Ռիո դե Ժանեյրոյին: Բրազիլիայի տուրիստական հանգրվան համարվող Ռիո դե Ժանեյրոյի օգտին իրենց ձայնն էին տվել օլիմպիական կոմիտեի 23 անդամները, մինչդեռ արդյունաբերական Սան Պաուլու քաղաքը ստացել էր 10 ձայն: Բրազիլիայի նախկին մայրաքաղաքը մինչեւ հուլիսի 15-ը պետք է պաշտոնական հայտ ներկայացնի ՄՕԿ: Ի դեպ, նախկինում Ռիո դե Ժանեյրոն իր թեկնածությունն արդեն առաջադրել էր 2004 թ. ամառային օլիմպիադայի մայրաքաղաք անվանվելու համար, սակայն ապարդյուն:

Անշուշտ, Ռիո դե Ժանեյրոն Բրազիլիայի ամենագեղեցիկ քաղաքն է, որի խորհրդանիշը Կորկովադո լեռան գագաթին կանգնեցված Քրիստոս Փրկչի 30 մետրանոց արձանն է: Իհարկե, կարելի է տեսարժան վայրերից առանձնացնել նաեւ Սան Բենտուի մենաստանը, մի քանի տաճարները, թանգարանները: Ռիո դե Ժանեյրոն ողջ աշխարհին հայտնի է նաեւ իր դիմակահանդեսներով, որ ամեն տարի 4 օր շարունակ ընդգրկում է ողջ քաղաքը՝ իր վրա հրավիրելով հարյուր հազարավոր զբոսաշրջիկների ուշադրությունը: Եվ, իհարկե, չի կարելի չնշել հանրահայտ «Մարականա» մարզադաշտը, որն աշխարհում ամենամեծն է, եւ որտեղ «Ֆլամենգոյի» ու «Բոտաֆոգոյի» միջեւ անցկացվող հանդիպումների ժամանակ «եռում» են ֆուտբոլային կրքերը:

Սակայն մյուս կողմից 10 մլն բնակչություն ունեցող խոշորագույն քաղաքը, որից 2 միլիոնն անօթեւան են, աչքի է ընկնում հանցագործությունների մեծ թվով: Թվարկումների համար չպետք է հեռուն գնալ: Միայն մարտին ավանդական դիմակահանդեսի անցկացման օրերին քաղաքում կարգ ու կանոնը հսկելու համար երկրի կառավարությունը ստիպված է լինում դիմելու բանակային ստորաբաժանումների օգնությանը: Քաղաքը պարզապես հեղեղված է թմրաբիզնեսով զբաղվող մարդկանցով, որոնք իրենց կանոններն են թելադրում, հարձակումներ են գործում ոստիկանական հենակետերի, առեւտրի կենտրոնների, հյուրանոցների վրա:

Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, Ռիո դե Ժանեյրոյի քաղաքագլուխը հավաստիացրել է, որ եթե հաղթեն օլիմպիական մրցույթում, ապա մասնակիցների անվտանգության համար անհանգստանալու հարկ չի լինի: Օլիմպիական բոլոր մարզակառույցները եւ ավանը գտնվելու են սահմանափակ տարածքում եւ խիստ հսկողություն է սահմանվելու: Ճիշտ է, դրա իրականացման համար հարկ կլինի խոշոր գումարներ ծախսել:

2007 թ. Ռիո դե Ժանեյրոյում անցկացվելու են Պանամերիկյան խաղերը, որի մրցումների մի մասը կանցկացվեն նոր կառուցվելիք մարզահամալիրներում: Այնպես որ, եթե Ռիո դե Ժանեյրոն իրավունք ստանա իր մոտ կազմակերպելու օլիմպիադան, ապա այդ մարզակառույցները կօգտագործվեն: Պանամերիկյան խաղերի կազմակերպման համար արդեն 300 մլն դոլարի ներդրում է կատարվել: Իսկ օլիմպիական խաղերի անցկացման համար հարկ կլինի ծախսել եւս 1,3 մլրդ դոլար: Բացի այդ, քաղաքի ինֆրաստրուկտուրայի բարելավման համար կպահանջվի եւս 3,1 մլրդ դոլար:

Այսպիսով, օլիմպիադա 2012-ի հայտերի ընդունման ժամկետն արդեն ավարտված է: ՄՕԿ-ի անդամներին հարկ կլինի 9 հավակնորդներից ընտրել լավագույնին: Ինչպես նշել է ՄՕԿ-ի նախագահ Ժակ Ռոգեն, մայրաքաղաքի ընտրության ժամանակ հաշվի չի առնվելու աշխարհագրական սկզբունքը: Ի դեպ, Հարավային Ամերիկայում դեռ երբեք օլիմպիական խաղեր չեն անցկացվել:

Ֆիզդաստիարակության մեթոդական ձեռնարկ

Գյումրու «Դպիր» հրատարակչությունը վերջերս լույս է ընծայել «Ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդական սկզբունքները» մեթոդական ձեռնարկը, որը հեղինակի՝ տեղիս Մ. Նալբանդյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի սպորտային մանկավարժության ամբիոնի դասախոս, դոցենտ, ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Ռուդիկ Մանուկյանի բազմամյա մանկավարժական, մարզչական գործունեության արգասիքն է: Ծավալով թեկուզ ոչ մեծ այս մենագրությունը, ինչպես ասվում է նրա ընծայականում, առաջին անգամ հայերեն մանրակրկիտ ներկայացնում է ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն եւ մեթոդիկա առարկայի մեթոդական սկզբունքները, դրանք պարզաբանում մանրամասն օրինակներով, ինչն, ըստ ամենայնի, դյուրացնում է ուսումնական թեմայի ընկալումը: Առանձին-առանձին, բայց որպես մեկ միասնական գործընթացի փոխլրացնող կողմեր դիտարկվում են ֆիզդաստիարակության գիտակցության ու ակտիվության, զննականության, համակարգայնության ու անընդհատականության, մատչելիության ու անհատականացման սկզբունքներն իրենց տարբեր դրսեւորումներով:

Ձեռնարկը կոչված է օգնելու ֆիզդաստիարակության մասնագետներին, ուսանողներին եւ ընդհանրապես ֆիզիկական կուլտուրայով զբաղվողներին:

Օլիմպիական շարժում, օլիմպիական համակարգ

Նույն հրատարակչության ներկայացրած եւս երկու գրքույկներ վերաբերում են օլիմպիական շարժմանն ու դրա խնդիրներին: Առաջինն ամփոփում է «Օլիմպիական շարժման համակարգ, օլիմպիական ուսուցում» ընդհանուր թեմատիկայով ազգային դասընթացների նյութերը: Դասընթացները կանցկացվեն այս տարվա գարնանը Գյումրիում, Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի օլիմպիական համերաշխության կազմակերպության «Սպորտային ադմինիստրատորներ» ծրագրի շրջանակներում եւ ֆինանսական աջակցությամբ: Ոլորտի գյումրեցի եւ երեւանցի պետական համալսարանի առաջատար մասնագետների հեղինակած նյութերում տարբեր կողմերից ներկայացվում ու քննարկվում են օլիմպիական շարժման սկզբունքներն ու ավանդույթները որպես համամարդկային արժեքներ, օլիմպիզմի գաղափարների մարդասիրական եւ դաստիարակչական բնույթը, օլիմպիականության բարոյական, մշակութաբանական կողմնորոշիչները եւ այլն:

Հայաստանում օլիմպիական շարժման կայացման եւ զարգացման բավական մանրակրկիտ վերլուծություն է ՀՀ վաստակավոր մարզիչ, մանկավարժական գիտությունների թեկնածու Վարդեւան Գրիգորյանի «Ժամանակակից հայկական օլիմպիական համակարգի ձեւավորումն ու զարգացումը. հիմնախնդիրներն ու հեռանկարները» մենագրությունը, որը կարող է ծառայել որպես ուսումնամեթոդական ձեռնարկ բուհերի դասախոսների եւ ուսանողների, մարզիչների ու մարզիկների համար: Գրքում բացահայտվում են հայկական ազգային օլիմպիական համակարգի, մասնավորապես՝ Լենինական-Գյումրու ենթահամակարգի զարգացման առանձնահատկություններն ու հիմնախնդիրները, մատնանշվում դրանց հեռանկարները: Ազգային օլիմպիական համակարգը դիտարկվում է միջազգային շարժման համատեքստում, ցույց է տրվում օլիմպիականության վերքաղաքական, վերգաղափարախոսական բնույթն ու էությունը: Սույն ուսումնասիրությունը նաեւ կարող է հետաքրքրել օլիմպիականությամբ, օլիմպիական շարժման պատմությամբ զբաղվող անձանց, ընթերցողների լայն շրջանակներին:

ԳԵՂԱՄ ՄԱՐՏՕՅԱՆ

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Վիճակահանությունն անվանեց մրցակիցներին

Թել Ավիվում տեղի ունեցավ բասկետբոլի Եվրալիգայի 2003/04 թթ. խաղարկության մասնակիցների վիճակահանությունը: Մասնակից 24 թիմերը վիճակահանությամբ բաժանվեցին 3 խմբի: Ռուսաստանի տասնակի չեմպիոն ԲԿՄԱ-ի բասկետբոլիստները ընդգրկվել են «B» խմբում: Նրանց հարկ կլինի հաջորդ փուլի ուղեգիրը վիճարկել Իսրայելի «Մաքաբիի», Իտալիայի «Սկիպերի» եւ «Վիրտուսի», Հունաստանի «Պանատինաիկոսի», Իսպանիայի «Ունիկախայի», Լիտվայի «Ժալգիրիսի» եւ Սլովենիայի «Կրկայի» հետ: «A» խմբում մրցավեճի կբռնվեն Իսպանիայի «Բարսելոնը», Հռոմի «Վիրտուսը», Սլովենիայի «Օլիմպիան», Թուրքիայի «Ուլկերը», Խորվաթիայի «Ցիբոնան», Ֆրանսիայի «Պո օրտեզը», Սերբիայի «Պարտիզանը» եւ Հունաստանի ԱԵԿ-ը:

«C» խմբում ընդգրկվել են Իտալիայի «Բենետոնը», Թուրքիայի «Էֆես պիլսենը», Հունաստանի «Օլիմպիակոսը», իսպանական «Տաուգրեսն» ու «Պամեսան», Ֆրանսիայի «Վիլերբանը», Լեհաստանի «Շլյոնսկը» եւ Գերմանիայի «Ալբան»: Վերլուծելով վիճակահանության արդյունքները, «Բարսելոնի» բասկետբոլիստ Դեյան Բոդիրոգան ամենաուժեղ խումբ է համարել «B» խումբը, որտեղ հանդես է գալիս ԲԿՄԱ-ն: Իսկ ահա, «A» խումբը, որտեղ խաղալու է «Բարսելոնը», Բոդիրոգայի կարծիքով, հավասար կազմ է հավաքել, չնայած հաղթողի հիմնական հավակնորդը համարվում է իսպանական թիմը:

Մրցակարգի համաձայն, խմբերում երկու շրջանից բաղկացած հանդիպումները կմեկնարկեն նոյեմբերի 5-ին եւ կավարտվեն 2004 թ. փետրվարի 19-ին: Խմբային մրցաշարի արդյունքներով յուրաքանչյուր խմբից հաջորդ փուլ դուրս կգա 5-ական թիմ, ինչպես նաեւ խմբերում 6-րդ տեղը գրաված ակումբներից լավագույն արդյունքի հասած թիմը: Երկրորդ փուլում 16 ուժեղագույնները վիճակահանությամբ կրկին կբաժանվեն խմբերի: Մարտի 3-ից ապրիլի 8-ը 4 խմբերում անցկացվելիք երկու շրջանով հանդիպումներում կորոշվեն այն 4 երջանիկները, որոնք էլ ապրիլի 29-ից մայիսի 1-ը Թել Ավիվում կայանալիք «4-ի մրցաշարում» կվիճարկեն չեմպիոնի կոչումը:

Բարեգործական հանդիպում

Հուլիսի 13-ին Կիեւում կկայանա խորհրդային տարիներին անհաշտ մրցակիցներ համարվող Կիեւի «Դինամոյի» եւ Մոսկվայի «Սպարտակի» վետերանների բարեգործական հանդիպումը: Այդ խաղից ստացված ողջ հասույթը կհատկացվի ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ զոհված ոստիկանների ընտանիքներին: Խաղը կտեւի 80 րոպե: Հիմնական ժամանակում հաղթողը չորոշվելու դեպքում թիմերը կխփեն 11 մետրանոց հարվածաշար: Մարզադաշտի տոմսի գինը խորհրդանշական է՝ 1 գրիվնա:

Այդ օրը ֆուտբոլասերները Կիեւի «Օլիմպիական» մարզադաշտում կհետեւեն ուկրաինական եւ ռուսական ֆուտբոլի ճանաչված մի շարք վարպետների ելույթին: Մոսկվայի «Սպարտակի» կազմում խաղադաշտ դուրս կգան Ռինատ Դասաեւը, Սերգեյ Գոռլուկովիչը, Բորիս Պոզդնյակովը, Վագիզ Խիդիատուլինը, Գենադի Մորոզովը, Գեորգի Յարցեւը, Վալերի Գլադիլինը, Ֆյոդոր Չերենկովը, Սերգեյ Ռոդիոնովը, Ռինատ Ատաուլինը, Օլեգ Կուժեւը, Յուրի Սուսլոպարովը, Գուրամ Աջոեւը, Ալեքսանդր Սորոկինը, Սերգեյ Շավլոն, Մուխսին Մուհամադիեւը:

Կիեւի «Դինամոյի» մարզիչները խաղին մասնակցելու համար թիմ են հրավիրել Վիկտոր Չանովին, Միխայիլ Միխայլովին, Անատոլի Դեմյանենկոյին, Օլեգ Կուզնեցովին, Վլադիմիր Տրոշկինին, Վլադիմիր Մունտյանին, Սերգեյ Շմատովալենկոյին, Անդրեյ Բալին, Ալեքսեյ Միխայլիչենկոյին, Պավել Յակովենկոյին, Գենադի Լիտովչենկոյին, Յուրի Կալիտվինցեւին, Վլադիմիր Բեսսոնովին, Իվան Յարեմչուկին, Վասիլի Եվսեեւին, Իվան Շարիին, Օլեգ Բլոխինին եւ Իգոր Բելանովին:

Ֆեդերերը գլխավորեց դասակարգման ցուցակը

Լոնդոնում ավարտված թենիսի Ուիմբլդոնյան մրցաշարը զգալի փոփոխություններ մտցրեց կանանց եւ տղամարդկանց դասակարգման համաշխարհային ցուցակներում: Շնորհիվ Ուիմբլդոնում տարած հաղթանակի, որն, ի դեպ, մարզական կենսագրությունում առաջինն էր, շվեյցարացի Ռոժե Ֆեդերերը թենիսիստների համաշխարհային դասակարգման ցուցակում շրջանցեց Անդրե Աղասուն: Այժմ ցուցակը գլխավորող շվեյցարացի թենիսիստն իր հաշվարկում ունի 540 միավոր: Երկրորդ տեղը զբաղեցնող իսպանացի Խուան Կառլոս Ֆեռերոն առաջատարից հետ է մնում ընդամենը 8 միավորով: Իսկ ահա Աղասին, որն այնքան էլ հաջող հանդես չեկավ Լոնդոնի կորտերում, 472 միավորով եզրափակում է լավագույն եռյակը:

Ուիմբլդոնյան մրցաշարի արդյունքներով ամենամեծ առաջընթացը ցուցակում ունեցել է ավստրալիացի Մարկ Ֆիլիպուսիսը: Հիշեցնենք, որ նա Լոնդոնում հասավ մինչեւ եզրափակիչ, որտեղ համառ պայքարում զիջեց Ֆեդերերին: Ֆիլիպուսիսը ցուցակում միանգամից 26 հորիզոնականով վեր է բարձրացել եւ այժմ զբաղեցնում է 8-րդ տեղը: 20 լավագույն թենիսիստների ցուցակը եզրափակում է արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը: Ի տարբերություն նախորդ մրցաշրջանի, որտեղ Դավիթը Ուիմբլդոնում հասել էր մինչեւ եզրափակիչ, այս անգամ նա հաղթահարեց ընդամենը երկու փուլ:

Թենիսիստուհիների համաշխարհային դասակարգման ցուցակի առաջին 4 հորիզոնականները մնացին անփոփոխ: Ճիշտ է, բելգիացի Կիմ Կլիյստերսը որոշ չափով կրճատեց միավորների տարբերությունը ցուցակը վստահորեն գլխավորող Սերենա Ուիլյամսից, որը երկրորդ տարին անընդմեջ դարձավ Ուիմբլդոնի չեմպիոնուհի:

Ի տարբերություն տղամարդկանց, կանանց ցուցակում, 20 լավագույնների կազմում ընդգրկված են Ռուսաստանի 3 ներկայացուցիչներ:

Դասակարգման ցուցակի լավագույն տասնյակներն այսպիսի տեսք ունեն.

Տղամարդիկ՝

1. Ռոժե Ֆեդերեր	545
2. Խուան Կառլոս Ֆեռերո	537
3. Անդրե Աղասի	472
4. Գիլյերմո Կորիա	372
5. Էնդի Ռոդիկ	370
6. Ռայներ Շուցլեր	349
7. Կառլոս Մոյա	319
8. Մարկ Ֆիլիպուսիս	245
9. Ֆելիքս Մանտիլյա	235
10. Մարտին Վերկերկ	235

Կանայք

1. Սերենա Ուիլյամս	6060
2. Կիմ Կլիյստերս	5721
3. Ժյուստին Էնեն	4705
4. Վինուս Ուիլյամս	4216
5. Լինդսեյ Դեւենպորտ	3626
6. Ամելի Մորեսմո	2932
7. Ջենիֆեր Կապրիատի	2578
8. Չանդա Ռուբին	2434
9. Դանիելա Հանտուկովա	2078
10. Անաստասիա Միսկինա	1990

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Շիրակի մարզը կլինի՞ զարգացման հատուկ գոտի

Որքան տեսանելի է հետաղետյան Գյումրիում վերջին տարիներին դպրոցաշինության ու բնակարանաշինության լայն ծավալումը, նույնքան ակնհայտ է այստեղ տակավին լուծման սպասող հսկայական խնդիրների առկայությունը տնտեսության, արդյունաբերության վերազարթոնքի ապահովման ուղղությամբ: Իսկ առանց դրա, ինչպես այսօր երեւի բոլորն են սկսել ըմբռնել, պարզապես անհնար է պատկերացնել քաղաքի, մարզի իրական վերածնունդն ու զարգացումը: Հետեւաբար նաեւ՝ տարածաշրջանի արժանի մասնակցությունը մեր երկրի ընդհանուր զարգացմանը:

Այս տարվա փետրվարի 5-ին մարզ կատարած նախընտրական այցի ժամանակ ելույթ ունենալով Գյումրի քաղաքի ընտրողների առջեւ, հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր խոսքում կարեւորեց այստեղ արդյունաբերական ներուժի վերականգնման խնդիրը: Դրան համահունչ էր պատահական թե ոչ պատահական զուգադիպությամբ հաջորդ օրն իսկ Գյումրիում կազմակերպված քննարկումը՝ մարզի գործարարների հետ ՀՀ առեւտրի ու տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանի, պետական գույքի կառավարման փոխնախարար Միքայել Մելքումյանի եւ Շիրակի մարզպետ (այժմ արդեն նախկին) Ֆելիքս Փիրումյանի հանդիպման ժամանակ: Չցանկանալով, որ մարզի տնտեսության զարգացման, այստեղ գործարարության ծավալման հեռանկարներին նվիրված այդ հանդիպման ընթացքում պետության ներկայացուցիչների արտահայտած սկզբունքային մոտեցումները, խնդրի հիմնավոր լուծմանը վերջապես մոտենալու հավաստիացումները հանկարծ մնան ընդամենը այն օրերի նախընտրական խոսակցություն, դրանց անդրադառնում ենք հիմա, ի հիշեցումն իրենց լիազորությունները պահպանած եւ հետեւաբար՝ սկսված քննարկումները շարունակել պարտավոր իշխանությունների:

Իսկ այդ քննարկումներն ու խորհրդակցությունները կոչված են օգնելու հանրապետության ընդհանուր զարգացման համատեքստում Շիրակի տարածքային տնտեսական զարգացման ծրագրի ստեղծմանը, այդ զարգացման հիմնական ուղղությունները որոշելուն: Ընդսմին հայեցակարգային առումով որպես ամենակարեւորն ու առաջնայինը նշվում է, որ մարզի նկատմամբ պիտի լինի առանձնահատուկ մոտեցում: Դա, պետք է կարծել, թելադրված է մի կողմից տարածաշրջանում, հատկապես Գյումրի քաղաքում տիրող առանձնահատուկ իրավիճակով, մյուս կողմից՝ տարածաշրջանի ռազմավարական նշանակությամբ եւ նրա ներուժի վերագործարկման, առկա սահմանափակումների հաղթահարման հարցում արտակարգ միջոցառումների անհրաժեշտությամբ: Խոսքը վերաբերում է, նաեւ, մեկ կողմից (Թուրքիայի հետ սահմանով) ամբողջությամբ շրջափակվածությանը, տեղի պայմաններից բխող՝ ինքնարժեքի հետ կապված խնդիրներին, շուկաներ գտնելու դժվարություններին, մեծ ներդրումների համար գոտու գուցե որոշ ռիսկայնությանը եւ այլն: Ամենակարճ հաշվարկն այստեղ տալիս է ներկայիս հետեւյալ մեկնարկային պատկերը: 300 հազար բնակչությամբ մարզում գրանցված է 30 հազար գործազուրկ միայն Գյումրի քաղաքում: Հանրապետության մոտավորապես մեկ տասներորդ մասը կազմող մարզը, ներառելով նախկին հզոր արդյունաբերական կենտրոն Գյումրին (եւ ոչ միայն), պետք է տար երկրի արդյունաբերության ընդհանուր արդյունքի գոնե 10 տոկոսը, մինչդեռ հանրապետական միջին մակարդակից 6-7 անգամ հետ է մնում... Ուրեմն կա լուրջ խնդիր: Իսկ որ դրա լուծման իրական նախադրյալներ եւս այստեղ կան, ցույց է տալիս թեկուզ, նախկին մարզպետի վկայությամբ, արդյունաբերական արտադրանքի անցյալ տարի արձանագրված... 50,4 տոկոս աճը:

Մարզի տնտեսական զարգացման ուղղություններն ուրվագծելու համար նախ մանրամասն վերլուծվելու, վեր են հանվելու այս տարածքի տնտեսական ներուժի բոլոր բնորոշ կողմերն ու առանձնահատկությունները, համեմատական առավելությունները, բոլոր գործոնները՝ սկսած մարդկային ու մասնագիտական ռեսուրսներից, տեխնոլոգիական բազայից, տրանսպորտային եւ այլ հարմարություններից մինչեւ օրենսդրական դաշտի խնդիրները: Այս ամենի բազմակողմ ուսումնասիրությունն ու գնահատումը պետք է հանգեցնի այն համակարգված եւ նպատակային ծրագրի ստեղծմանը, որը կարող է այս մարզի տնտեսությունը ոտքի հանել ամենից արագ եւ ամենաարդյունավետ ուղիով, ինքնին ապահովելով նաեւ զբաղվածության հարցի լուծումը:

Գյումրի քաղաքի համար, բնականաբար, կարեւորագույնը արդյունաբերության ոլորտի զարգացումն է: Այս ուղղությամբ նշվում են երեք խումբ հիմնախնդիրներ: Դրանք փոքր եւ միջին բիզնեսի զարգացման (նաեւ որպես արհեստագործական ավանդույթներ ունեցող քաղաք), տարածքում գործող, ավելի շուտ՝ չգործող արդյունաբերական ձեռնարկությունների, ինչպես եւ հնարավոր նոր արտադրությունների խթանման խնդիրներն են: Թվում է՝ նշվածներից ամենից բարդն ու հրատապն առայժմ խնդիրների երկրորդ խումբն է, որոնցով երկրի փոփոխված կառավարություններից ոչ մեկը մինչեւ այժմ լրջորեն չի զբաղվել: Փոխարենը ակտիվ զբաղվել են... թալանող-յուրացնողները: Քաղաքի, մարզի եղած ձեռնարկություններից, արդյունաբերական ճյուղերից հավանաբար ուշադրության կարժանանան նրանք, որոնց արտադրանքը կարող է մրցունակ համարվել եւ իր տեղն ունենալ շուկայում: Նախարար Կ. Ճշմարիտյանի գնահատմամբ, այստեղ իր կենսունակությունն ավելի մեծ չափով ապացուցել է թեթեւ արդյունաբերությունը, որոշ չափով՝ նաեւ սննդարդյունաբերությունը: Սակայն նշենք, որ Գյումրին նախքան երկրաշարժը նաեւ մեքենաշինության կարեւոր կենտրոն էր, որի տեսակարար կշիռը քաղաքի արդյունաբերության ճյուղային կառուցվածքում կազմում էր շուրջ 25 տոկոս: Զարգացել եւ զարգանում էին հաստոցաշինությունը, սարքաշինությունը, էլեկտրատեխնիկական արդյունաբերությունը, շինանյութերի, ժողսպառման ապրանքների արտադրությունը եւ այլն: Առկա են այս ոլորտներում աշխատանքի փորձ ունեցող մեծ թվով ոչ միայն բանվորական ու միջին մասնագիտական կադրեր, այլեւ որակյալ կոնստրուկտորական, ինժեներատեխնիկական անձնակազմ, ժամանակակից բարձրակարգ մասնագետների պատրաստման բուհական բազա: Քաղաքն ունի նաեւ իրենց արտադրանքով Հայաստանում ու նախկին ԽՍՀՄ տարածքում եզակի ձեռնարկություններ, ինչպես «Հայքարհաստմեքենան», «Անալիտսարքը»: Դրանցից առաջինի համար վերջերս ակտիվ ներդնող է գտնվել: Իսկ «Անալիտսարքը», որը սուզանավերում, ատոմակայաններում եւ այլուր կիրառվող փոքրածավալ աղաչափերի, մածուցիկաչափերի ու այլ սարքերի արտադրությամբ ԽՍՀՄ-ում մենաշնորհային ձեռնարկություն էր, թվում է՝ այսօր էլ կարող է լուրջ հեռանկար խոստանալ, եթե ներկայումս ինքն իր յուղի մեջ տապակվելու փոխարեն համարժեք ուշադրության արժանանա:

Լուրջ խնդիրներ կան մարզի գյուղատնտեսության, սննդի վերամշակող արդյունաբերության զարգացման, տարածքի բավական խոստումնալից համարվող բնական պաշարների համալիր ուսումնասիրման ու արդյունահանման խթանման ուղղությամբ եւ այլն:

Ելնելով զարգացման որոշվելիք հիմնական ուղղություններից, պետությունը տարածաշրջանի նկատմամբ համապատասխան գործուն քաղաքականություն պիտի իրականացնի՝ լինելով պայմաններ ստեղծողի (նաեւ ներդնողներին շահագրգռողի) ու աջակցողի դերում: Սա լինելու է ոչ սոսկ զարգացման գոտի, այլ, ըստ արտահայտված մտահղացման, երեւի զարգացման հատուկ գոտի...

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ

Տեխզննում-2003

Տրանսպորտային միջոցների 2003 թ.-ի տարեկան տեխնիկական զննությունը մոտենում է ավարտին: Համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թ.-ի հունիսի 13-ի թիվ 834Ն որոշման հանրապետությունում դա անցկացվում է յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը:

Հիշեցնում ենք, որ քաղաքացիներին սեփականության իրավունքով պատկանող տրանսպորտային միջոցները (ավտոմոբիլները, մոտոցիկլետները, կցորդները) տեխնիկական զննության են ենթարկվում տարեկան մեկ անգամ:

Տրանսպորտային միջոցը տեխնիկական զննություն անցկացնելու համար տեսչություն պետք է ներկայացնել տրանսպորտային միջոցը եւ հետեւյալ փաստաթղթերը.

1. տրանսպորտային միջոցի գրանցման վկայագիրը, 2. տիրոջ անձնագիրը, 3. վարորդական վկայականը, 4. նախորդ տարվա տեխնիկական զննության կտրոնը, 5. բժշկական տեղեկանքը (փսիխո), 6. լիազորագիր (եթե ավտոմոբիլը չի պատկանում զննության ներկայացնող անձին), 7. հարկային պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ տեղեկանքը, 8. բնապահպանական վճարի մուծման անդորրագիրը, 9. տեխնիկական զննություն անցնելու վերաբերյալ համապատասխան փաստաթուղթ տալու համար գանձվող պետական տուրքի մուծման անդորրագիրը:

Այլ պետություններում մշտապես գրանցված եւ Հայաստանի Հանրապետությունում ժամանակավոր հաշվառված տրանսպորտային միջոցների տերերը (լիազորված անձինք) տեխնիկական զննության ժամանակ նույնպես ներկայացնում են վերոհիշյալ փաստաթղթերը, բացառությամբ 4-րդ եւ 7-րդ կետերում նշվածների:

Ֆիզիկական անձինք տարեկան տեխնիկական զննության ենթակա փոխադրամիջոցների համար գույքահարկի գծով հարկային պարտավորություններն ամբողջությամբ կատարում են մինչեւ փոխադրամիջոցները տվյալ տարվա տեխնիկական զննության ներկայացնելը:

Այն տրանսպորտային միջոցները, որոնք շահագործվում են գրանցման վայրից դուրս հանրապետության այլ տարածքներում ու քաղաքներում, կարող են տեխնիկական զննության ներկայացվել իրենց գտնվելու տարածքի տեսչությունում:

Անսարք վիճակում գտնվող տրանսպորտային միջոցների տերերը պարտավոր են ներկայացնել տեսչությանը՝ գրավոր դիմում եւ հարկային պարտավորությունները կատարելու վերաբերյալ տեղեկանք:

Լիազորագրերով «վաճառված» (վարվող) ավտոմոբիլների տեխնիկական զննության հետ կապված վճարումները պետք է կատարվեն գրանցման վկայագրում նշված տիրոջ անվամբ:

Ի գիտություն հայտնում ենք նաեւ, որ տրանսպորտային միջոցների խոտանումը կատարվում է անվճար:

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչություն

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In Armenian Russian, English, and Turkish

UNDP

ՄԱԶԾ-ի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ գրասենյակին պատկանող տարածքի վերանորոգման համար:

Բոլոր շահագրգիռ շինարարական կազմակերպությունները կարող են դիմել ՄԱԶԾ-ի գրասենյակ:

Հասցեն՝ Երեւան, Կառլ Լիբկնեխտի 14

Հեռ. 566073

Փաստաթղթերը ստանալու համար դիմել ամեն օր ժամը 11:00-18:00:

CAUCASUS MEDIA INSTITUTE
www.caucasusmedia.org

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ցանցային լրագրության տասը տարին՝ ստատուսը եւ ինտերակտիվ նորությունները»
Սեմինար
10-12 հուլիսի, 2003թ.
Երեւան

Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտը կազմակերպում է սեմինար, նվիրված ցանցային լրագրության զարգացմանը: Դասընթացը վարում է լրագրող, Իռլանդիայի Դուբլինի համալսարանի դասախոս Գերի Քուինը

Սեմինարը տեղի կունենա Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտում՝ Երեւան, Դեմիրճյան փակուղի 23, 2003թ. հուլիսի 10-ից 12-ը: Սկիզբը՝ ժամը 10:00:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել՝
54 06 31 - 54 06 32 հեռախոսահամարներով, կամ
contact@caucasusmedia.org
ruben@caucasusmedia.org

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԵՎ ԴԵՂԻՆ ԷՋԵՐ
Գործարար տեղեկատվություն գործարարների համար
ՍՓՅՈՒՌ

ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության տնօրենությանը: Հասցեն՝ Հանրապետության 47:

- Տրվում է վարձով 2 սենյականոց շքեղ նորոգված եւ կահավորված բնակարան Կոմիտաս թաղամասում: Վարձը՝ 180 դոլար: Հեռ.՝ 23-35-04:
- Վաճառվում է հողատարածք (հանգստի եւ արտադրության համար) 1200 քմ, հասցեն՝ Նորագավիթ, 4-րդ փ. 30 տուն: Տուն՝ 4 սեն., 1 հարկում, լողավազանով, ծառերով, ավտոտնակով: 54-21-94, 42-68-98 (Էդիկ)
- Վաճառվում է նոր տսմբային «Զայկա» կարի մեքենա՝ էլ. շարժիչով: Գինը՝ 100 դոլար: BMW-520 ավտոմեքենայի հետնամասի պահեստամասեր շատ էժան գնով: Հեռ.՝ 53-36-07:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան Սարյան փողոցի փոստի մոտ, 9/5 հարկ, արեւկող, մաքուր, չբնակեցված, առանց միջնորդի, շտապ, նախնական գինը՝ 23.000 դոլար: Հեռ.՝ 63-70-69:
- Բուժում ենք մաշկային հիվանդություններ՝ փսորիազ, նեյրոդերմիտ, այրվածքներ եւ այլն, նաեւ շաքարախտ: Հեռ.՝ 27-44-28 (աշխ.), 22-38-59 (ժ. 20-ից հետո), Գայանե:
- Փնտրում ենք հովանավորներ իմ բանաստեղծությունների հրատարակման եւ իրացման համար: Բանաստեղծությունների ժանրը լիրիկական է: Ունեմ 2 ժողովածու՝ «Անմոռաց երգեր» եւ «Երգեր ու երազներ»: Հեռ.՝ 77-78-05, Հայկ Դիլբարյան:
- Փնտրում ենք համագործակցություն հայկական առաջին արտոնագրված գլուխկոտրուկի պատրաստման եւ իրացման գործում: Հեռ.՝ 27-68-70, Նազարյան Պ.
- Կազմակերպությունը վարձով վերցնում է հագուստներ՝ հարսանեկան (տղայի եւ աղջկա) երեկույթի, թաղման արարողությունների, մանկական շքեղության, կենդանիների, քանդակների եւ գործնական արարողությունների, դիմակահանդեսների: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Ընդունվում են հարսանյաց եւ տոնական տորթերի պատվերներ մատչելի գներով, կարող ենք ապահովել նաեւ առաքումը: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Պարապում ենք դաշնամուր իմ կամ հաճախորդի տանը, գները մատչելի են, բարձր գիտելիքներն ապահովում ենք: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Փնտրում ենք վարձով 2 սենյականոց բնակարան կենտրոնում՝ եվրովերանորոգված, բոլոր հարմարություններով՝ տեխնիկայով, կահույքով, հեռախոսով ապահովված: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Վաճառում ենք 5 սենյականոց բնակարան՝ կահույքով, 190 քմ մակերեսով, 5/5 հարկում, մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մոտ: Հեռ.՝ 224705:
- Առաջարկում ենք համակարգչային ծառայություններ, սկաներ, տպիչ, հաշվապահական ծրագիր հայերենով, դասընթացներ: Հեռ.՝ 224705:
- Վաճառվում է զուգարանի թղթի արտադրության հոսքագիծ (արտադրողականությունը՝ 500 հատ/ժամ), 4 տոննա մակուլատուրա: Հեռ.՝ 228090, Գագիկ:
- «Նոսիա» կինոթատրոնի տարածքում կորել է Նարինե Նալբանդյանի վարորդական իրավունքը, Աշոտ Խուդավերդյանի վարորդական իրավունքը, Վազ 21 07 մակնիշի 02 SL 169 համարանիշով ավտոմեքենայի տեխնիկական անձնագիրը: Վերադարձնողին խոստանում ենք դրամական պարգեւ: Հեռ.՝ 36 97 98, 09 40 74 16:

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 8. 7. 2003 Գինը՝ 100 դրամ